

TC
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI
Yüksek Lisans Tezi

**KASTAMONU GELENEKSEL YAZMA BASKICILIĞI VE CEMİL KIZILKAYA
AHŞAP KALIP BASKI KOLEKSİYONUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Hazırlayan
Dila SÖKMEN

Danışman
Prof. Oya SİPAHİOĞLU

İzmir / 2019

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Kastamonu Geleneksel Yazma Baskıcılığı ve Cemil Kızılkaya Ahşap Kalıp Baskı Koleksiyonunun Değerlendirilmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

... / ... /2019

Dila SÖKMEN

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü' nün / / tarih ve sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin maddesine göre Geleneksel Türk Sanatları Yüksek Lisans öğrencisi Dila Sökmen'in "Kastamonu Geleneksel Yazma Baskıcılığı ve Cemil Kızılkaya Ahşap Kalıp Baskı Koleksiyonunun Değerlendirilmesi" konulu tezi incelenmiş ve aday / / tarihinde, saat 'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anasanat dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin olduğuna oy ile karar verilmiştir.

BAŞKAN**ÜYE****ÜYE**

ÖZET

Yazmacılık, farklı renklerde, çeşitli boya türleri kullanılarak kumaş üzerine, elle çizilerek ya da ahşap kalıplar vasıtasıyla belirli kompozisyonlarla yapılan bir süsleme sanatıdır. Anadolu'nun en eski geleneksel el sanatlarından biri olan yazmacılık geçmişten günümüze her yörede farklı üsluplarda, desen ve kompozisyon özellikleri ile karşımıza çıkmaktadır. Yazmalardaki motifler genellikle yaşanan bölgenin özelliklerini yansıtmaktadır. Kültürel birikimin bir sonucu olarak ortaya çıkan bu motifler, geçmiş ile gelecek arasında köprü vazifesi yapmaktadır.

Tarihten günümüze yazmacılık sanatına ait ahşap kalıpların en güzel örnekleri Tokat ve Kastamonu'da görülmektedir. Kastamonu geleneksel baskı sanatının gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için geçmişinin bilinmesi gerekmektedir. Yapılan bu araştırmada yazmacılık sanatına katkıda bulunmak ve yazmacılık sanatını tanıtmaya amaçlanmıştır.

Araştırmalar sırasında, Kastamonu baskıcılığının tarihsel gelişimi hakkında bilgi edinilmiştir. Yazmacı ustası Cemil Kızılkaya'ya ait kalıplar ve Kastamonu Etnografya müzesinde bulunan kalıplar incelenmiştir. Araştırmada Kastamonu baskıcılığına ait ahşap kalıpların belgelenmesi ve motifsel özelliklerinin incelenmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazmacılık, El Sanatları, Türk El Sanatları, Ahşap Kalıp, Kastamonu

ABSTRACT

Block Printing is an art of decoration made by hand drawing on fabric or by means of wooden molds with certain compositions and by using various paint types in different colors. Block Printing, one of the oldest traditional handicrafts in Anatolia, draws attention with its different styles, patterns and compositions in every region from the past to the present. The motifs in the hand-painted kerchiefs generally reflect the characteristics of the region. These motifs, which are the result of cultural background, is like a bridge from history to future.

The most beautiful examples of wooden molds belonging to the Block Printing art from the past to the present are seen in Tokat and Kastamonu. In order for Kastamonu traditional print art to be transferred to future generations, we should know its past. In this study, it is aimed to contribute to Block Printing art and to introduce Block printing art.

During the researches, the historical development of Kastamonu printing was examined. The molds belonging to the Block Printing craftsman Cemil Kızılkaya and the molds in Kastamonu Ethnography Museum were examined. In this study, it is aimed to document the wooden molds of Kastamonu printing and to examine the characteristics of motifs.

Key Words: Block Pitirnting, Handcrafts, Turkish Handcraft, Woodblock, Kastamonu

ÖNSÖZ

Geleneksel el sanatları içerisinde önemli bir yere sahip olan yazmacılık sanatının, bu sanatın yapımında kullanılan kalıp ve motiflerin belgelendirilmesi, yazmacılık sanatını günümüze taşımak için önemlidir. Çalışmada konu edindiğimiz 110 adet ahşap baskı kalıbının görsel ve bilgileri, Kastamonu Etnografya Müzesi ve Cemil Kızılkaya koleksiyonundan temin edilmiş olup çeşitli örnekler içermektedir. Kalıplar ile ilgili bilgiler ve incelemeler ilgili bölümlerde mevcuttur. Bu çalışmanın tercih edilmesindeki amaç bu alanda inceleme yapan araştırmacılara kaynak oluşturmaktır.

Araştırma süreci boyunca vermiş olduğu teşvik ve desteklerinden dolayı danışmanım Prof. Oya Sipahioğlu'na, çok teşekkür ediyorum. Süreç boyunca bilgisi ve fikirlerini benden esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi. Gonca KARAVAR, müze çalışmaları sırasında bana yardımcı olan Kastamonu Etnografya Müzesi yetkililerine, Kastamonu baskı ustası Cemil Kızılkaya ve süreç boyunca manevi desteklerini benden esirgemeyen aileme teşekkürlerimi sunarım.

Dila Sökmen

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	i
TUTANAK.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	viii
FOTOĞRAF LİSTESİ	ix
ÇİZİM LİSTESİ.....	xii
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

YAZMACILIK VE KASTAMONU'DA YAZMACILIK TARİHİ

1.1 Yazmacılık Tarihi.....	4
1.2 Kastamonu'da Yazmacılık Tarihi ve Yazmacılık	8
1.2.1 Yazmacılıkta Kullanılan Desenlendirme Teknikleri	9
1.2.2 Yazmacılıkta Kullanılan Kalıplar	9
1.2.3 Yazmacılıkta Kullanılan Kumaşlar.....	10
1.2.4 Yazmacılıkta Kullanılan Boyalar.....	11

2. BÖLÜM

KASTAMONU ETNOGRAFYA MÜZESİ VE AHŞAP KALIP KOLEKSİYONUNUN İNCELENMESİ

2.1 Kastamonu Etnografya Müzesi.....	13
2.2 Kastamonu Etnografya Müzesinde Bulunan Ahşap Kalıpların Kataloglanması	16
2.2.1 Göbek Kalıpları.....	17
2.2.1.1 Bitkisel Motifli Göbek Kalıpları	17
2.2.1.2 Geometrik Motifli Göbek Kalıpları.....	61
2.2.1.3 Hayvansal Motifli Göbek Kalıpları	69
2.2.2 Bordür Kalıpları.....	81
2.2.2.1 Bitkisel Motifli Bordür Kalıpları.....	81
2.2.2.2 Geometrik Motifli Bordür Kalıpları	135
2.2.2.3 Hayvansal Motifli Bordür Kalıpları	145

3. BÖLÜM

CEMİL KIZILKAYA’NIN BASKICILIK GEÇMİŞİ VE AHŞAP BASKI KALIPLARINDAN ÖRNEKLER

3.1	Cemil Kızılkaya’nın Baskıcılık Geçmişi	152
3.2	Cemil Kızılkaya’nın Ahşap Baskı Kalıp Koleksiyonu	154
3.2.1	Göbek Kalıpları.....	156
3.2.1.1	Bitkisel Motifli Göbek Kalıpları	156
3.2.1.2	Geometrik Motifli Göbek Kalıpları.....	166
3.2.1.3	Hayvansal Motifli Göbek Kalıpları	174
3.2.1.4	Figüratif Motifli Göbek kalıpları.....	179
3.2.2	Bordür Kalıpları.....	183
3.2.2.1	Bitkisel Motifli Bordür Kalıpları.....	183
3.2.2.2	Hayvansal Motifli Bordür Kalıpları	194
3.2.2.3	Figüratif Motifli Bordür Kalıpları	197

4. BÖLÜM

KATALOGLANAN AHŞAP KALIPLARDAN YOLA ÇIKILARAK YAPILAN TASARIM VE UYGULAMALAR

4.1	Tasarım ve Uygulamaların Gelişim Aşamaları	200
4.2	Tasarımlar ve Uygulamalar.....	201
SONUÇ.....		209
KAYNAKÇA		210
ÖZGEÇMİŞ		

KISALTMALAR

MÖ: Milattan Önce

MS: Milattan Sonra

Prof.: Profesör

Dr. Öğr. Üyesi: Doktor Öğretim Üyesi

FOTOĞRAF LİSTESİ

Fotoğraf 1: Kastamonu Etnografya Müzesi.....	14
Fotoğraf 2: Müzede bulunan ahşap kalıpların teşhiri	14
Fotoğraf 3: Müzede bulunan baskıcılık odası	15
Fotoğraf 4: Müzede bulunan ahşap kalıpların teşhiri	15
Fotoğraf 5 : Kastamonu Etnografya Müzesi Envanter Kayıt Defteri	16
Fotoğraf 6: 1263 Envanter numaralı kalıp.....	17
Fotoğraf 7: 1272 Envanter numaralı kalıp.....	19
Fotoğraf 8: 1281 Envanter numaralı kalıp.....	21
Fotoğraf 9: 4161 Envanter numaralı kalıp.....	23
Fotoğraf 10: 4184 Envanter numaralı kalıp.....	25
Fotoğraf 11: 4186 Envanter numaralı kalıp.....	27
Fotoğraf 12: 1262 Envanter numaralı kalıp.....	29
Fotoğraf 13: 1182 Envanter numaralı kalıp.....	31
Fotoğraf 14: 1226 Envanter numaralı kalıp.....	33
Fotoğraf 15: 1266 Envanter numaralı kalıp.....	35
Fotoğraf 16: 1245 Envanter numaralı kalıp.....	37
Fotoğraf 17: 5617 Envanter numaralı kalıp.....	39
Fotoğraf 18: 1238 Envanter numaralı kalıp.....	41
Fotoğraf 19: 1256 Envanter numaralı kalıp.....	43
Fotoğraf 20: 1261 Envanter numaralı kalıp.....	45
Fotoğraf 21: 5618 Envanter numaralı kalıp.....	47
Fotoğraf 22: 5619 Envanter numaralı kalıp.....	49
Fotoğraf 23: 1235 Envanter numaralı kalıp.....	51
Fotoğraf 24: 1264 Envanter numaralı kalıp.....	53
Fotoğraf 25: 4164 Envanter numaralı kalıp.....	55
Fotoğraf 26: 1260 Envanter numaralı kalıp.....	57
Fotoğraf 27: 1257 Envanter numaralı kalıp.....	59
Fotoğraf 28: 1223 Envanter numaralı kalıp.....	61
Fotoğraf 29: 4191 Envanter numaralı kalıp.....	63
Fotoğraf 30: 4182 Envanter numaralı kalıp.....	65
Fotoğraf 31: 1251 Envanter numaralı kalıp.....	67
Fotoğraf 32: 4168 Envanter numaralı kalıp.....	69
Fotoğraf 33: 4185 Envanter numaralı kalıp.....	71
Fotoğraf 34: 1233 Envanter numaralı kalıp.....	73
Fotoğraf 35: 1292 Envanter numaralı kalıp.....	75
Fotoğraf 36: 1289 Envanter numaralı kalıp.....	77
Fotoğraf 37: 1227 Envanter numaralı kalıp.....	79
Fotoğraf 38: 1258 Envanter numaralı kalıp.....	81
Fotoğraf 39: 2919 Envanter numaralı kalıp.....	83

Fotoğraf 40: 1271 Envanter numaralı kalıp	85
Fotoğraf 41: 1253 Envanter numaralı kalıp	87
Fotoğraf 42: 1249 Envanter numaralı kalıp	89
Fotoğraf 43: 4162 Envanter numaralı kalıp	91
Fotoğraf 44: 1209 Envanter numaralı kalıp	93
Fotoğraf 45: 1196 Envanter numaralı kalıp	95
Fotoğraf 46: 1234 Envanter numaralı kalıp	97
Fotoğraf 47: 4200 Envanter numaralı kalıp	99
Fotoğraf 48: 1240 Envanter numaralı kalıp	101
Fotoğraf 49: 5628 Envanter numaralı kalıp	103
Fotoğraf 50: 1273 Envanter numaralı kalıp	105
Fotoğraf 51: 1259 Envanter numaralı kalıp	107
Fotoğraf 52: 1255 Envanter numaralı kalıp	109
Fotoğraf 53: 4167 Envanter numaralı kalıp	111
Fotoğraf 54: 1250 Envanter numaralı kalıp	113
Fotoğraf 55: 1212 Envanter numaralı kalıp	115
Fotoğraf 56: 4183 Envanter numaralı kalıp	117
Fotoğraf 57: 2924 Envanter numaralı kalıp	119
Fotoğraf 58: 1265 Envanter numaralı kalıp	121
Fotoğraf 59: 1211 Envanter numaralı kalıp	123
Fotoğraf 60: 2915 Envanter numaralı kalıp	125
Fotoğraf 61: 1247 Envanter numaralı kalıp	127
Fotoğraf 62: 1252 Envanter numaralı kalıp	129
Fotoğraf 63: 1225 Envanter numaralı kalıp	131
Fotoğraf 64: 1274 Envanter numaralı kalıp	133
Fotoğraf 65: 1221 Envanter numaralı kalıp	135
Fotoğraf 66: 1246 Envanter numaralı kalıp	137
Fotoğraf 67: 4169 Envanter numaralı kalıp	139
Fotoğraf 68: 1187 Envanter numaralı kalıp	141
Fotoğraf 69: 2913 Envanter numaralı kalıp	143
Fotoğraf 70: 5615 Envanter numaralı kalıp	145
Fotoğraf 71: 1254 Envanter numaralı kalıp	147
Fotoğraf 72: 1275 Envanter numaralı kalıp	149
Fotoğraf 73: Cemil Kızılkaya'nın kalıplarını muhafaza ettiği sandık ve kalıp fotoğraflama işlemi	155
Fotoğraf 74: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp.	156
Fotoğraf 75: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	157
Fotoğraf 76: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp.	158
Fotoğraf 77: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıp.....	159
Fotoğraf 78: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	160

Fotoğraf 79: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	161
Fotoğraf 80: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	162
Fotoğraf 81: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	163
Fotoğraf 82: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	164
Fotoğraf 83: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	165
Fotoğraf 84: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	166
Fotoğraf 85: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	167
Fotoğraf 86: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	168
Fotoğraf 87: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	169
Fotoğraf 88: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	170
Fotoğraf 89: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	171
Fotoğraf 90: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	172
Fotoğraf 91: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	173
Fotoğraf 92: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	174
Fotoğraf 93: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	175
Fotoğraf 94: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	176
Fotoğraf 95: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	177
Fotoğraf 96: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	178
Fotoğraf 97: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	179
Fotoğraf 98: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	180
Fotoğraf 99: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	181
Fotoğraf 100: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	182
Fotoğraf 101: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	183
Fotoğraf 102: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	184
Fotoğraf 103: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	185
Fotoğraf 104: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	186
Fotoğraf 105: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	187
Fotoğraf 106: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	188
Fotoğraf 107: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	189
Fotoğraf 108: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	190
Fotoğraf 109: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	191
Fotoğraf 110: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	192
Fotoğraf 111: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	193
Fotoğraf 112: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	194
Fotoğraf 113: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	195
Fotoğraf 114: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	196
Fotoğraf 115: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	197
Fotoğraf 116: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp	198

ÇİZİM LİSTESİ

Çizim 1: 1263 envanter numaralı kalıbın çizimi	18
Çizim 2: 1272 envanter numaralı kalıbın çizimi	20
Çizim 3: 1281 envanter numaralı kalıbın çizimi	22
Çizim 4: 4161 envanter numaralı kalıbın çizimi	24
Çizim 5: 4184 envanter numaralı kalıbın çizimi	26
Çizim 6: 4186 envanter numaralı kalıbın çizimi	28
Çizim 7: 1262 envanter numaralı kalıbın çizimi	30
Çizim 8: 1182 envanter numaralı kalıbın çizimi	32
Çizim 9: 1226 envanter numaralı kalıbın çizimi	34
Çizim 10: 1266 envanter numaralı kalıbın çizimi	36
Çizim 11: 1245 envanter numaralı kalıbın çizimi	38
Çizim 12: 5617 envanter numaralı kalıbın çizimi	40
Çizim 13: 1238 envanter numaralı kalıbın çizimi	42
Çizim 14: 1256 envanter numaralı kalıbın çizimi	44
Çizim 15: 1261 envanter numaralı kalıbın çizimi	46
Çizim 16: 5618 envanter numaralı kalıbın çizimi	48
Çizim 17: 5619 envanter numaralı kalıbın çizimi	50
Çizim 18: 1235 envanter numaralı kalıbın çizimi	52
Çizim 19: 1264 envanter numaralı kalıbın çizimi	54
Çizim 20: 4164 envanter numaralı kalıbın çizimi	56
Çizim 21: 1260 envanter numaralı kalıbın çizimi	58
Çizim 22: 1257 envanter numaralı kalıbın çizimi	60
Çizim 23: 1223 envanter numaralı kalıbın çizimi	62
Çizim 24: 4191 envanter numaralı kalıbın çizimi	64
Çizim 25: 4182 envanter numaralı kalıbın çizimi	66
Çizim 26: 1251 envanter numaralı kalıbın çizimi	68
Çizim 27: 4168 envanter numaralı kalıbın çizimi	70
Çizim 28: 4185 envanter numaralı kalıbın çizimi	72
Çizim 29: 1233 envanter numaralı kalıbın çizimi	74
Çizim 30: 1192 envanter numaralı kalıbın çizimi	76
Çizim 31: 1189 envanter numaralı kalıbın çizimi	78
Çizim 32: 1227 envanter numaralı kalıbın çizimi	80
Çizim 33: 1258 envanter numaralı kalıbın çizimi	82
Çizim 34: 2919 envanter numaralı kalıbın çizimi	84
Çizim 35: 1271 envanter numaralı kalıbın çizimi	86
Çizim 36: 1253 envanter numaralı kalıbın çizimi	88
Çizim 37: 1249 envanter numaralı kalıbın çizimi	90
Çizim 38: 4162 envanter numaralı kalıbın çizimi	92

Çizim 39: 1209 envanter numaralı kalıbın çizimi	94
Çizim 40: 1196 envanter numaralı kalıbın çizimi	96
Çizim 41: 1234 envanter numaralı kalıbın çizimi	98
Çizim 42: 4200 envanter numaralı kalıbın çizimi	100
Çizim 43: 1240 envanter numaralı kalıbın çizimi	102
Çizim 44: 5628 envanter numaralı kalıbın çizimi	104
Çizim 45: 1273 envanter numaralı kalıbın çizimi	106
Çizim 46: 1259 envanter numaralı kalıbın çizimi	108
Çizim 47: 1255 envanter numaralı kalıbın çizimi	110
Çizim 48: 4167 envanter numaralı kalıbın çizimi	112
Çizim 49: 1250 envanter numaralı kalıbın çizimi	114
Çizim 50: 1212 envanter numaralı kalıbın çizimi	116
Çizim 51: 4183 envanter numaralı kalıbın çizimi	118
Çizim 52: 2924 envanter numaralı kalıbın çizimi	120
Çizim 53: 1265 envanter numaralı kalıbın çizimi	122
Çizim 54: 1211 envanter numaralı kalıbın çizimi	124
Çizim 55: 2915 envanter numaralı kalıbın çizimi	126
Çizim 56: 1247 envanter numaralı kalıbın çizimi	128
Çizim 57: 1252 envanter numaralı kalıbın çizimi	130
Çizim 58: 1225 envanter numaralı kalıbın çizimi	132
Çizim 59: 1274 envanter numaralı kalıbın çizimi	134
Çizim 60: 1221 envanter numaralı kalıbın çizimi	136
Çizim 61: 1246 envanter numaralı kalıbın çizimi	138
Çizim 62: 4169 envanter numaralı kalıbın çizimi	140
Çizim 63: 1187 envanter numaralı kalıbın çizimi	142
Çizim 64: 2913 envanter numaralı kalıbın çizimi	144
Çizim 65: 5615 envanter numaralı kalıbın çizimi	146
Çizim 66: 1254 envanter numaralı kalıbın çizimi	148
Çizim 67: 1275 envanter numaralı kalıbın çizimi	150
Çizim 68: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	156
Çizim 69: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	157
Çizim 70: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	158
Çizim 71: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	159
Çizim 72: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	160
Çizim 73: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	161
Çizim 74: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	162
Çizim 75: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	163
Çizim 76: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	164
Çizim 77: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	165
Çizim 78: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	166

Çizim 79: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	167
Çizim 80: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	168
Çizim 81: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	169
Çizim 82: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	170
Çizim 83: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	171
Çizim 84: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	172
Çizim 85: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	173
Çizim 86: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	174
Çizim 87: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	175
Çizim 88: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	176
Çizim 89: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	177
Çizim 90: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	178
Çizim 91: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	179
Çizim 92: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	180
Çizim 93: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	181
Çizim 94: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	182
Çizim 95: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	183
Çizim 96: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	184
Çizim 97: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	185
Çizim 98: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	186
Çizim 99: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	187
Çizim 100: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	188
Çizim 101: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	189
Çizim 102: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	190
Çizim 103: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	191
Çizim 104: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	192
Çizim 105: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	193
Çizim 106: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	194
Çizim 107: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	195
Çizim 108: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	196
Çizim 109: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	197
Çizim 110: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıbın çizimi	198

GİRİŞ

Yazmacılık en temel tanımı ile ahşap kalıp üzerine oyulan farklı motiflerin çeşitli boyalar ile kumaş üzerine basılması ile oluşan geleneksel bir sanattır. Ülkemizde çeşitli bölgelerde kendine has bir üslupta ilerleyen bu sanat, yörenin kültürüne, gelenek ve göreneklerine en çokta tabiat özelliklerine göre farklılık göstermektedir.

Bu sanata olan ilgi ilerleyen teknoloji ve sürekli değişen estetik anlayışı ile bir dönem için azalmış. Dönemin şartlarına göre bir çok yazmacı ustası daha hızlı ve ucuz üretimin yapıldığı serigrafi baskı yöntemine geçiş yapmıştır. Son yıllarda ise bu durum değişmiş, turizmin de etkisiyle geleneksel baskıcılık alanında çalışma yapan atölye sayısında artış olmuştur.

Tarihten günümüze yazmacılık sanatına ait ahşap kalıpların en güzel örnekleri Tokat ve Kastamonu’da görülmektedir. Kastamonu geleneksel baskı sanatının gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için geçmişinin ve üretilen örneklerinin bilinmesi gerekmektedir. Yapılan bu araştırmada amaç, yazmacılık sanatına katkıda bulunmak, geçmiş örnekleri günümüz üretimine kazandırmak ve yazmacılık konusunda araştırma yapan kişilere bilgi sunmaktır. Bu aşamada tez konusu “Kastamonu Geleneksel Yazma Baskıcılığı ve Cemil Kızılkaya Ahşap Kalıp Baskı Koleksiyonunun Değerlendirilmesi” olarak belirlenmiştir. Dört bölümden oluşan tezin ilk bölümünde, Geleneksel yazma baskıcılığı, yazmacılık tarihi, Kastamonuda yazmacılık tarihi ve Kastamonu yazmacılığında kullanılan yöntem ve teknikler çeşitli basılı yayınlar taranarak elde edilen bilgilerin düzenlemesi ile oluşturulmuştur.

İkinci bölümde Kastamonu Etnografya Müzesi, müzenin tarihi ve müzede bulunan ahşap kalıplar incelenmiştir. Müze ziyareti öncesinde müzenin tarihi, mimari özellikleri ve müze içerisinde bulunan bölümlere ait bilgiler, çeşitli kaynaklar taranarak elde edilmiştir. Kastamonu Etnografya Müzesi ziyaret edilerek, müzede bulunan ahşap kalıpların müze envanterinde kayıtlı fotoğraflarının birer kopyası dijital ortam aracılığı ile alınmıştır. Ayrıca ahşap kalıplara ait envanter bilgileri, müze envanter kayıt defterinden fotoğraflanarak alınmıştır. Bu bilgilerin toparlanması sonrasında ikinci bölüm, iki başlık altında incelenmiştir. İlk başlıkta, Kastamonu Etnografya Müzesine ait

tarihi, mimari ve iç plana dair bilgiler yer almaktadır. İkinci başlıkta ise müzeden bilgileri alınan ahşap kalıpların kategorilerine ayrılarak incelemesi yapılmıştır. Bu incelemelerde kalıplara ait birer fotoğraf, fotoğraf altında müzeden alınan envanter bilgilerinin düzenlenerek oluşturulmuş bir tablosu bulunmaktadır. Ayrıca kalıplara ait motiflerin baskı alanlarına ait birebir çizimler ve motifsel açıdan yapılan incelemeleri yer almaktadır.

Üçüncü bölümde Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında baskı ustası Cemil Kızılkaya ziyareti sırasında yapılmış olan görüşmeler ve kendisine ait ahşap kalıpların incelenmesi konu olarak ele alınmıştır. Ziyaret sonrası elde edilen bilgiler ile üçüncü bölüm iki başlık altında düzenlenmiştir. İlk başlık, Cemil Kızılkaya ile yapılmış olan görüşmelerde yazmacılık mesleğine başlangıcından günümüze gelen süreçte yaşadıklarını içermektedir. İkinci başlık ise Cemil Kızılkaya'nın ahşap kalıp koleksiyonuna ait eserlerin incelenmesi yer almaktadır. Ziyaretlerimiz sırasında fotoğraflamış olduğumuz kalıplar motifsel açıdan incelenmiş ve kalıplar üzerinde bulunan motiflerin birer çizimine de bu başlıkta yer verilmiştir.

Dördüncü bölümde ise kataloglanmış olan ahşap kalıplara ait çizimlerden yararlanılarak sekiz adet tasarım yapılmıştır. Ayrıca bu tasarımların günümüz tekstiline göre uyarlanan birer uygulaması yapılmıştır. Uygulamaların yapım aşamasında, seçilen tasarımlarda bulunan motiflerin birer baskı kalıbı oyulmuştur. Tasarım ve uygulamaların yapım aşamalarında kullanılan yöntemler ve yararlanılan programlar da ilgili bölümde anlatılmıştır.

1.BÖLÜM

YAZMACILIK VE KASTAMONU'DA YAZMACILIK TARİHİ

1. BÖLÜM

YAZMACILIK VE KASTAMONU'DA YAZMACILIK TARİHİ

1.1 Yazmacılık Tarihi

Yazmacılık sanatının tarihteki ilk örnekleri toprak kalıplar ya da el üzerine boya sürülerek yapılan baskılardır. Yapılan araştırmalardan edinilen bilgilere göre el baskıları için, Paleolitik dönemde insanlar ellerini boyayarak baskı yaptıkları gibi ellerini yüzeye temas ettirip üzerine boya atarak da bir çeşit baskı yöntemi kullanmışlardır. Toprak kalıplarda baskılar için ise Çatalhöyük kazıları sırasında bulunan Hititlere ait ve bitkisel boya kullanıldığı bilinen birçok kilden yapılmış mühür mevcuttur. (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 6, Kaya, 1988: 10, Türker, 1996: 1).

"Ancak söz edilen Hititlere ait olan mühürlere ise M.Ö. 2000-1200 yıllarını temel almak gerekecektir. Hititlerden kalma herhangi bir baskılı kumaş günümüze ulaşmamıştır. Ancak, onların ticari ilişkilerinde bir çeşit imza yerine kullandıkları mühürler kazılarda ele geçmiştir. Bu mühürler ve Eski Mısır Skarabetleri (figürlerin ve sembollerin işlenmiş olduğu damga olarak kullanılan taşlar) erken dönemlerin resim baskı formları olarak kabul edilmektedirler. Bu kalıplarla bitkisel boya kullanarak baskı yapıldığı kanıtlanmıştır. Bunlar helezoni ve dört yapraklı çiçek motifleri çiçek motifleri olup halen Hitit Müze'sinde bulunmaktadır. (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 6).

Kalıp baskının tarihine dair ilk örnekler farklı kaynaklarda farklı tarihlerde yazılmıştır. Uzak Doğuda devlet tarafından desteklenen kalıp baskı, kâğıt üzerine kullanılmaktayken çoğunlukla dinsel yazıları düzenleme amaçlı kullanılmıştır. Doğudaki tekstil baskıcılığının batıya doğru ilerlemesinde pamuklu kumaşlar önemli bir rol oynamışken ipekli kumaşlar pahalı olduğu için geri kalmıştır. (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 15).

"Tahta kalıp kullanılarak yapılan tekstil baskıcılığının Mısır'daki en erken tarihli örneği ise 4. yüzyıla ait olup, Kinder Tunica adi verilen bir çocuk giysisidir. İklimin kuru olmasından dolayı iyi korunmuştur. Ayrıca yine M.S. 4. yüzyıla ait tekstil blokları mısır kazılarında ortaya çıkarılmışlardır. Erken dönem kalıp baskı örnekleri indigo ile rezerve tekniği şeklinde desenlendirildiğinden kaynaklarda ahşap kalıplarla yapılmış bu baskılara mavi baskılar denilmektedir" (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 22).

“M.Ö. 1000-M.S. 100 yılları arasında Orta Asya’da yaşayan Türk kavimleri kumaş desenlemede hayvan figürleri kullanmaktadır. Bu figürler av ve avcılık kültürünü yansıtmaktadır. Yunan tarihçisi Herodot yazılarında Hazar Denizi çevresinde yaşayan toplulukların bitkilerden elde ettikleri kumaş üzerine hayvan figürleri çizerek giysileri süslediklerini yazmaktadır. Bu bilgilere dayanarak Orta Asya’da Türklerin milattan önceki dönemlerde yazmacılığı bildikleri belirtilmektedir. Anadolu, Oğuz Türkleri tarafından Türk sanatının ve kültürünün merkezi olmuştur. Anadolu’da çeşitli sanatsal faaliyetlerin arasında yazmacılığında bulunduğu ve yabancı uyruklu toplulukların (Süryani, Ermeni gibi) Anadolu’da yazmacılık sanatıyla uğraştıkları görülmüştür” (Demirci, 2016: 43).

“M.S. 9, yüzyıl Uygur Türklerinde tahta kalıplarla çeşitli malzemeleri ilk baskı örneklerinin yapıldığını görmekteyiz. Türklerin Anadolu’ya gelişleriyle birlikte getirilen bu teknikle yapılan çok eski tekstil örneklerine de pek rastlamıyoruz. Anadolu Selçukluları Dönemi’nde bu baskı örneklerini de göremiyoruz. Ancak 16. Yüzyıl ve sonrası Osmanlılar dönemine ait örnekler ise müzelerimizde sergilenmektedir. Anadolu Selçukluları döneminde ender olsa da rastlanan insan ve hayvan figürleri daha sonraları bitkisel ve geometrik düzenlerle süsleme ve tezyinat örnekleri olarak görülmekte. Osmanlılar zamanında ise daha çok bitkisel bezeme ve arabesk süslemeler şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Yeni süsleme ve bezeme örnekleri daha da gelişerek değişik alanlarda kullanılmaya başlamıştır” (Demirci, 2016: 43).

Osmanlı’da kumaş alanında çeşitli üretim kolları olmasına rağmen baskıcılık kendisine dokumacılık kadar geniş yer bulamamış ve halkın gündelik giyim, ev tekstili gibi tekstillerini süslemelerinde kullandığı bir sanat olarak ilerlemiştir. Osmanlı dönemi için baskıcılık ile ilgili bilgiler, hükümdarlığa ait toprakları karış karış gezen Evliya Çelebi’nin “Seyahatname” isimli eserinden edinilmiştir. Dönemin gündelik yaşam, ekonomik ve ticari faaliyetlerinin yer aldığı eserde tekstil baskıcılığı da yer almaktadır (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 38).

“Seyahatnamesinde İstanbul yazmacıları için Esnaf-ı Nakkaş-ı Yağlıkcıyan tabirini kullanan Evliya Çelebi, ahşap kalıp ile kumaş basmacılığının, İstanbul’da Samatya Kumkapı, Kandilli ve Üsküdar semtlerinde 20 dükkânda yapıldığını yazmıştır. Mavicilik mesleği olarak da yazmacılıktan söz edilmesi mavi renk ile indigo boyar maddesi arasında bir ilişki kurulmasına neden olmaktadır. Aydın’a kadar uzanan Evliya Çelebi, bu bölgede 70 adet boyahanenin var olduğundan, buraya Denizli ve civarından boyanmak üzere bez getirildiğinden söz ederken; Ayıntab dediği Gaziantep’in elvan, yani çok renkli bogasileriyle ünlü bir yer olduğuna da değinmektedir. Bu anlatılanlarda uzun

metrajlı bir kumaş baskıcılığıyla ilgili net bilgiler bulunmamakla beraber imparatorluğun birçok yerinde çok renkli boyamacılığın ve baskıcılığın var olduğu anlaşılmaktadır” (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 38).

Yazmacılığın günümüzdeki örnekleri, Osmanlı döneminin 16. ve 19. yüzyıllar arasındaki dönemde üretilenlerdir. (Kaya, 1988: 46)

“Günümüze ulaşan en eski Türk yazma örnekleri 16. yüzyıldan kalmıştır. Anadolu’ da özellikle Tokat, Kastamonu, Bartın, Gaziantep ve Diyarbakır’ da gelişen yazmacılık, 17. yüzyılda İstanbul’ da en yüksek düzeye ulaşmıştır. 16, 17, 18. yüzyıl da özellikle İstanbul işi yazmalarda en güzel örneklerini vermiştir. Türk yazmacılık veya basmacılık sanatın da 1574-1579 İbrahim Paşa Sarayı’nda Şehzade IV. Mehmet’in sünnet düğünündeki geçitte” Basmacı esnafı” adını taşıyan minyatürlerde görülmektedir. Ayrıca “Sürname” isimli el yazması eserde, basmacıların kalıplarla düz kumaşlar üzerine renkli şekillerle el baskı yaptıkları anlatılmaktadır. Sarayın kullandığı kumaşlarda boya ile yapılan baskıların üzerine ayrıca altın veya gümüş motiflerde basılmıştır” (Kaya, 1988: 10).

Osmanlı imparatorluğu döneminde, 17 ve 18. yüzyıllarda el sanatı üretiminin ilerlediği Tokat’ta yazmacılığın bilinen 600 yıllık bir tarihi vardır. “Tokat’ın yazma gelirlerinin Valide Sultan’lara “has” olarak verildiği bu dönemde, kentteki hanlarda toplu olarak üretim yapan yazmacılar, işliklerinde hazırladıkları yazmaları boyahanelere verir ve karşılığında damga vergisi öderlerdi. Bu vergiyi zorunlu kılmak amacıyla bölgede Tokat kenti dışında yazmacılık yapmak yasaklanmıştır” (Türker, 1996: 7)

Gelişen teknoloji ile seri üretimin hızlı ve ucuz üretim şartları yazmacılık mesleğine olan ilgiyi azaltmış var olan atölyeler dönemin şartlarına ayak uydurabilmek adına ya seri üretime geçmiş ya da tamamen kapanmıştır. Dönem şartları itibari ile üretimi neredeyse duran yazmacılık için farklı dönemlerde yeniden hareketlendirme girişimleri olmuştur. “Bunlardan birisi Tokat Cezaevi’nde 1990 yılında, başında Kadir Özdemir’in bulunduğu ve Başsavcı Ünal Yapıncak’ın yardımıyla kurulan atölyedir. Bu atölyedeki üretim, izleyen yıllarda 35000 âdeti bulmuştur. Yazmacılık sanatı olarak kalıpla baskı yapmak, günümüzde son birkaç ustanın çabalarıyla devam etmektedir” (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 50). “Kadir Özdemir yönetiminde buradaki atölyelerde elbiselik ve sofrabezi üretilmektedir. Piyasaya yönelik, kaliteli üretim yapılmakta, satışlardan gelir elde

edilmektedir” (Türker, 1996: 10). Tokat’ta son kalan yazmacı ustalarından biri de Hüseyin Er’dir (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 50).

Ülkemizin bir diğer yazmacılık merkezi olan Kastamonu da ise son kalan yazmacı ustası olarak Cemil Kızılkaya ismini görüyoruz. “Kültür Bakanlığı tarafından Kastamonu baskılarının son ustası olarak kabul edilen Cemil Kızılkaya, ailesi ile birlikte bu mesleği uygulamaktadır. Bu baskılar geleneksel yöntemlerle yapıldığından Kastamonu Taş Baskıcılığı olarak bilinmektedir” (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 50).

1.2 Kastamonu’da Yazmacılık Tarihi ve Yazmacılık

Kastamonu’ya ait yazmacılık tarihine dair araştırmalar sırasında kesin bilgilere rastlanılamamaktadır. “Bilinen en eski tekstiller Anadolu’da Çatal Höyük’ teki mezarlarda ortaya çıkmış keçe parçaları olmakla birlikte Hitit mühürleri ile kumaş desenleri arasında kurulan bu ilişki, kumaşların baskı yoluyla desenlendirildiğine dair bir kanıt oluşturmamaktadır. Ancak, resmi bir belge olmamakla birlikte, yabancı bir yazarın gözüyle Osmanlı dönemi anlatılırken “Karadeniz sahillerinde Hititlerden kalan siyah baskılı kumaşların” yapıldığına da değinilmektedir. Siyah renkli bu baskıların, büyük olasılıkla günümüzdeki siyah beyaz renkli hayvan figürlü Kastamonu baskılarını kastettiği düşünülebilir” (Erdem İşmal ve Yıldırım, 2012: 12).

“Kastamonu ve çevresinin ihtiyacını karşılamak için şehirde boyacılık ve basmacılık birer iş kolu olarak ortaya çıkmıştı. Bu iki iş kolu adeta iç içe hizmet veriyordu. Şehirde bez, kumaş gibi ürünlerin boyanması için boyahaneler mevcuttu. Kastamonu’da rastlanan en eski boyacı dükkânı 1720 tarihliydi ve kırmızı boyacı Acemoğlu Ahmed’e aitti. 1820 tarihinde kırmızı, mavi ve sair bez boyanması faaliyeti 21 iş yerinde yapılmaktaydı. 1842’de Kastamonu’da altısı kırmızı, on altısı mavi boyama yapan toplam 22 boyahane bulunmaktaydı. XVII. yüzyılın sonlarında Kastamonu şehir merkezinde 30 civarında basmacı esnafı bulunmaktaydı. 1785 tarihinde bu basmacı esnafı, bazı ehliyetsiz kişilerin dükkân açarak kendilerini mağdur ettiklerinden şikâyetçi olmuşlardı. 1842’de Kastamonu’da her biri 4-8 arası baskı makinesi bulunduran 32 basmacı esnafı bulunuyordu. Tüm bu rakamlar boyacı ve basmacıların Kastamonu ekonomisinde oldukça önemli bir yer işgal ettiklerini göstermektedir. 1848’lerde bu iki iş kolu aralarında iş bölümüne gitmişlerdi. Bu bölüşüme göre bez, astar, çadır ve benzerlerini çeşitli renklerde basmacılık basmacı esnafına; çivit, siyah, yeşil ve bekam renkleriyle bez, astar, tül bent, çadır ve saireyi boyamak boyacılara mahsus kılınmıştır. Ancak basmacıların zaman zaman "kazan miskisi" denen boyayı, gizlice imal ederek boyacıların işine müdahale ettikleri ve konunun yargıya intikal ettiği olmuştu” (Maden, 2007: 156).

Orta Asya’dan Anadolu’ya gelen hayvansal motif tarzını sürdüren Kastamonu yazmalarının kompozisyon özelliği, basılacak kumaşın orta kısmından başlanarak dairesel düzenlemede içten dışa doğru oluşturulmasıdır. Kompozisyonlar çoğunlukla geyik, at, horoz ve kuş hayvan figürleri ve geometrik motiflerin bu düzenleme sistemi ile basılmasıyla oluşur (Kaya, 1988: 78).

1.2.1 Yazmacılıkta Kullanılan Desenlendirme Teknikleri

Yazmacılık kelimesinin kökeni, günümüzde kalıp aracılığı ile yapılan motiflerin eskiden kalem adı verilen fırçalar aracılığı ile nakşedilmesinden dolayı yazma fiilinden türemiştir (Kaya, 1988: 62).

Yazmacılıkta kullanılan desenlendirme tekniklerini üç ana grupta incelenmektedir.

1-Kalem işi yazma: Öncelikle desene ait konturlar çizilir ve fırça yardımıyla iç kısımların boyaması yapılır (Türker, 1996: 11). “İstanbul yazmacılığında özellikle Kandilli Üsküdar yazmalarında bu türün en güzel örnekleri vardır. Bugün bu tür yazmalar hiç yapılmamakta, elde kalanlar müzelerde saklanmaktadır” (Türker, 1996: 11).

2-Kalıp kalem yazma: İlk olarak kalıp ile kontur kısımları basılan desenin fırça yardımıyla iç kısımlarının boyaması yapılır (Türker, 1996: 11).

3-Kalıpla yazma: Kalıpla yazma tekniğinin de kendi içerisinde üç farklı türde yapılaş şekli vardır.

-Karakalem: “Tek kalıp kullanılarak beyaz üzerine siyah, siyah üzerine beyaz işlenir. (Türker, 1996: 11).

-Elvan işi: “Bir motifin her rengi için ayrı kalıp yapılır. Bu kalıplar üst üste gelecek biçimde beyaz zemin üzerine basılır. Bu türe Elvan işi denir. Tokat yazmalarının en önemli özelliği elvan baskı oluşudur” (Türker, 1996: 11).

-Daldırma yazma: “Renklere göre hazırlanan kalıpların basılmasıyla meydana gelen motifler tutkal veya balmumu ile kapatılır Kumaş daha sonra boyaya batırılır. Böylece motiflerin dışında kalan yerler boyanmış olur” (Türker, 1996: 11).

1.2.2 Yazmacılıkta Kullanılan Kalıplar

“Yazmacılıkta kullanılan kalıplar iki türdür. Bunlar; metal ve ağaç kalıplardır. Metal kalıplar, metal şeritlerin motife göre bükülerek, ahşap üzerine çakılması ile

oluşturulur. Bunlar genellikle çok ince kontur baskısında ve rezerve baskı sisteminde kullanılmıştır” (Tezel, 2009: 31). Ağaç ile yapılan kalıplarda çoğunlukla ıhlamur ağacı tercih edilirken, gürgen, sarıçam ve armut ağaçlarından da kalıp yapılmaktadır (Türker, 1996: 13).

İhlamur ağacı diğer türlere göre daha rahat oyulabilir ve sağlam olduğu, ayrıca boya tutucu özelliğe sahip bir ağaç olduğu için tercih edilmektedir. Ağacın yeterince kurumuş ve dikine kesilmiş olması gerekmektedir. Bu noktada dikine kesilmesinin önemi ağacın lifli kısımlarının oyulacak olmasıdır (Türker, 1996: 13). “Kalıbı oymaya başlamadan önce yapılması gereken bir işlem de oyulacak parçayı, erimiş haldeki %75 parafin ve %25 balmumu karışımı içine batırıp bir süre beklemektir. Bu işlem hem kalıbın oyulmasını kolaylaştırır, hem de daha uzun süre kullanılmasını sağlar” (Tezel, 2009: 31).

“Oyma işlemi “Nakışbul” adı verilen bıçakla yapılır. Eni dar ve geniş olan iki bıçak çeşidi kullanılması kolaylık sağlar” (Türker, 1996: 15). “Bıçaklar yalnızca kesme işinde kullanılırken, kesilen parçaları koparma işi iskarpelalarla yapılır. Kullanılan iskarpelaların uçlarının kalın ve ince oluşları oymada kolaylık sağlayacaktır” (Türker, 1996: 17).

1.2.3 Yazmacılıkta Kullanılan Kumaşlar

Yazmacılık'ta, boyayı hızlı bir şekilde bünyesine çektiği için çoğunlukla pamuklu kumaşlar tercih edilmektedir (Tezel, 2009: 30). “Yöresel tezgâh dokuması bezler, yöre halkının kaput bezi olarak isimlendirdiği Amerikan bezi, tülbent ve mermerşahi yazmacılıkta kullanılan kumaş cinsleridir. Geçmiş dönemlerde seyrek dokunuşlu bir tür ince pamuklu kumaş olan mermerşahi yazmacılık sanatı için uygun bir malzeme olarak kullanılmışsa da günümüzde aynı kalitede mermerşahi bulunamadığından yerine tülbent denilen pamuklu kumaşlar kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra şile bezi, patiska gibi esası pamuk olan kumaşlar da kullanılmaktadır” (Tezel, 2009: 30).

1.2.4 Yazmacılıkta Kullanılan Boyalar

Yazmacılıkta önceleri yalnızca bitkilerden elde edilen boyalar kullanılırken günümüzde yanı sıra kimyasal boyalar da tercih edilmektedir. “Yurdumuzda sayılamayacak kadar çok çeşitli, boyama özelliği olan bitki yetişmektedir. Bu bitkilerin muhtelif kısımlarında (çiçeklerinde, yapraklarında, kabuklarında, odunlarında, köklerinde) çeşitli boya maddeleri bulunmaktadır. Yazmacılıkta kullanılan doğal boyalar; cehri, soğan kabuğu, ceviz yaprağı gibi bitkilerden hazırlanabildiği gibi, sanayi tipi sentetik boyalar günümüzde daha çok kullanılmaktadır” (Tezel, 2009: 31).

2. BÖLÜM

KASTAMONU ETNOGRAFYA MÜZESİ VE AHŞAP KALIP KOLEKSİYONUNUN İNCELENMESİ

2. BÖLÜM

KASTAMONU ETNOGRAFYA MÜZESİ VE AHŞAP KALIP KOLEKSİYONUNUN İNCELENMESİ

2.1 Kastamonu Etnografya Müzesi

1870 yılında Mir Liva Sadık Paşa'nın üç katlı olarak inşa ettirdiği konak Kültür Bakanlığı tarafından 1979'da kamulaştırılmıştır. 1985-1997 yılları arasında restore edildikten sonra Liva Paşa Konağı Etnografya Müzesi olarak faaliyetine başlamıştır (<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kastamonu/kulturenvanteri/lva-pasa-konagi>, 2015).

“Zemin katta yanlarından çıkan merdivenlerin ulaştığı iki sütunlu portiklerin meydana getirdiği sahanlıktan sonra binaya çift kanatlı iki kapı girişi ile girilir. Bu katta ön ve arka cephelerde demir işli kafesler ile emniyeti sağlanmış, çevre duvarı kesme taş ile çevrelenmiş, iç bölme duvarları ahşap bağdadi olarak yapılmış, diğer katlarda ahşap karkas tekniğinde inşa edilmiştir. Zemin kattaki anıtsal girişin üzerinde birinci ve ikinci katlarda, orta cephelerde çıkma yapılmış ve simetrik düzenlenmiştir. Bu çıkma bölümleri alttan taş eli böğründe payandalar ile desteklenmiştir. Binanın iç aydınlatması bol pencere ile sağlanmıştır. Zemin kattaki pencereler kesme taş şöveli ve kemerlidir. Katlardaki pencereler dikdörtgen ve giyotin formundadır. Binanın güney arka bölümündeki bahçesinde ön cephede doğu ucunda bulunan, üzeri kemerli taş portalli demir işli kapıdan geçilmektedir. Arslanlı kapı olarak adlandırılan bu taş kapı portalinin yüzeyinde simetrik, karşılıklı iki mitolojik şekli andıran kısmen stilize edilmiş iki arslan kabartma olarak işlenmiştir” (<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kastamonu/kulturenvanteri/lva-pasa-konagi>, 2015).

“Orta katta Kastamonu el sanatlarını yansıtan; ahşap eserleri dokumacılık, giysi ve silah, baskıcılık, kunduracılık, semer-koşum, urgancılık, bakırcılık sanatlarının icrası, odalarda seksiyonlar halinde yansıtılmıştır. Üst katta ise Müze ev olarak gelin yatak odası, oturma odası, başoda, günlük oda (erkek), misafir odası, günlük oda (kadın) olarak düzenlenmiştir”

(<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kastamonu/kulturenvanteri/lva-pasa-konagi>, 2015).

Fotoğraf 1: Kastamonu Etnografya Müzesi.

Fotoğraf 2: Müzede bulunan ahşap kalıpların teşhiri (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 4: Müzede bulunan ahşap kalıpların teşhiri (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 3: Müzede bulunan baskıcılık odası (Dila Sökmen, 2014)

2.2 Kastamonu Etnografya Müzesinde Bulunan Ahşap Kalıpların Kataloglanması

Kataloglama kapsamında Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan kalıplardan altmış yedi adet ahşap kalıbın görseli ve envanter kayıtları alınmıştır. Kalıpların envanter kayıtlarında eser adı, envanter numarası, müzeye geliş şekli, müzeye geliş tarihi, eserin kıymeti, eserin müze içerisindeki konumu, eserin ölçüleri ve tanımı gibi bilgiler yer almaktadır ve tüm bilgiler tablo şeklinde birebir aktarılmıştır.

Kastamonu baskıcılığında desen kompozisyonları çoğunlukla dairesel olarak düzenlendiği görülmektedir. Bu sebeple dairesel formda dış kısımdan iç kısma doğru bordür kalıplarının ve serpme kompozisyon ile göbek kalıplarının baskılandığı görülmektedir. Ayrıca bordür kalıplarının zaman zaman kompozisyona göre göbek kalıbı olarak kullanıldığı örnekler de görülmektedir. Bu bağlamda inceleme, bordür kalıpları ve göbek kalıpları olmak üzere iki ana başlık altında yapılmıştır. Göbek kalıpları, yirmi iki adet bitkisel, dört adet geometrik, altı adet hayvansal motiften oluşmaktadır. Bordür kalıpları ise yirmi yedi adet bitkisel, beş adet geometrik, üç adet hayvansal motiften oluşmaktadır. Bu başlıklar altında kataloglanan her bir kalıp için bir fotoğraf ve müzeden alınan envanter bilgilerinin düzenlenmiş birer tablosu bulunmaktadır. Ayrıca kalıplar üzerindeki motiflerin bilgisayar destekli, yardımcı programlar aracılığı ile yapılmış birer çizimi ve araştırmalarda karşılaşılan örneklerden de faydalanılarak motiflerin tanımlamaları yapılmıştır.

KASTAMONU MÜZESİ ETNOGRAFYA ESER ENVANTERİ	
ENVANTER (SICIL) NO	4186
KAZI ENVANTER NO	
ESERİN ADI VE MADDESİ	Basma Kalıbın Ağacı
BULUNDUĞU YER	Halkın Cankaya - Çukurt.
	Sarıyer
ÇAĞI / DÖNEMİ	Osmanlı
ÖLÇÜSÜ	Boy: 13,5 cm En: 24 cm
MÜZEYE GELİŞ TARİHİ	18.7.1977
MÜZEYE GELİŞ ŞEKLİ	Müze
ESERİN KİYMETİ	350.000
MÜZEDEKİ YERİ	8-2 Delap 16
TASINIR İŞLEM FİSİ	TARİH:
YAYINLANDIĞI YER	
DÜŞÜNCELER	
ESERİN TANIMI: İki adet kalp motifi içerisinde serpilmiş motifler ve etrafında bitki, çiçek, kare, yıldız motifleri ile süslenmiştir.	

Fotoğraf 5 : Kastamonu Etnografya Müzesi Envanter Kayıt Defteri (Dila Sökmen, 2014)

2.2.1 Göbek Kalıpları

2.2.1.1 Bitkisel Motifli Göbek Kalıpları

Fotoğraf 6

Envanter No	1263
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 8 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Üçgen formlu olup üzerinde stilize bitkisel motifler yer almaktadır.

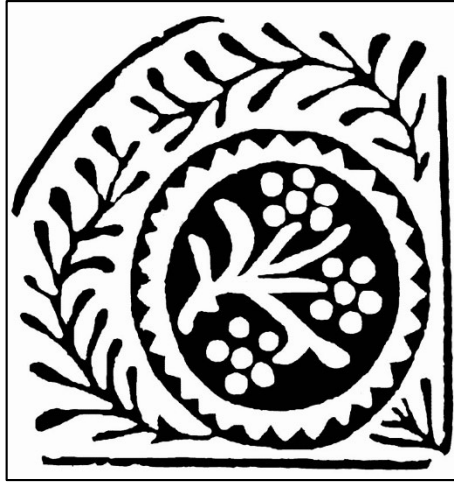
Çizim 1: 1263 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Orta kısımda stilize çiçek motifi ve kenar kısımlarında birbirini tamamlayacak şekilde stilize edilmiş çiçek motifleri yer almaktadır. Ayrıca alt orta ve üst kısımlarda stilize yaprak motifleri yer almaktadır. Tüm bu motifleri birleştirici çizgisel motiflendirme ile tamamlayıcı bir görünümde oyulmuştur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 7

Envanter No	1272
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 8,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Bir daire içerisinde bitkisel motifler mevcut olup onun etrafında da yaprak desenleri vardır. Arkasında da el tutamağı vardır.

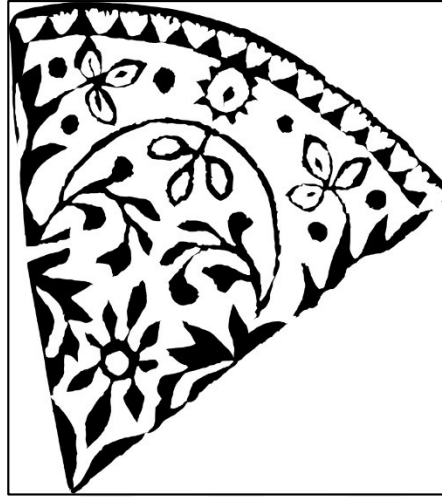
Çizim 2: 1272 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Orta kısımda bir daire içerisinde, tek bir gövde üzerinde üç adet stilize çiçek motifi ve dört adet yaprak motifi yer almaktadır. Bu dairenin hemen dış kısmında, iç kısmı zikzaklı şekilde oyulmuş bir daire ve bu dairenin dışında da yaprak motifleri yer almaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 8

Envanter No	1281
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 9,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Üçgen formda olup üzerinde stilize bitkisel motifler mevcuttur. Tutamağı vardır ve bir kısmı çatlak ve kırıktır.

Çizim 3: 1281 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Orta kısımda stilize yaprak ve çiçek motifleri kenar kısımlarında ise birbirini tamamlayacak şekilde stilize bitki motifleri yer almaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 9

Envanter No	4161
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5 cm, Uzunluk:15 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Bitkisel ve geometrik motiflerden oluşmaktadır.

Çizim 4: 4161 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Alt kısımda bir dairenin çeyrek kısmı içerisinde stilize yaprak ve bitki motifi, orta kısımda ise geometrik motifler yer almaktadır. Kalıbın üst kısmında ise kontur şeklinde bir çeyrek dilimlik daire içerisinde yaprak motifleri yer almaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 10

Envanter No	4184
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	En: 22 cm, Uzunluk: 19 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Bitki ve çiçek motiflerinden oluşmaktadır.

Çizim 5: 4184 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Alt ve orta kısımda baskı sırasında birbirini tamamlayacak şekilde tasarlanmış, stilize birer çiçeğin taç yaprakları içerisinde oyulmuş yaprak motifleri yer almaktadır. Üst kısımda kontur, iki çiçeğin orta kısmında ise yapraklardan oluşan bir kontur bulunmaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 11

Envanter No	4186
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	En: 24 cm, Uzunluk: 17,5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	İki adet kalp motifi içerisinde çeşitli motifler ve etrafında bitki, üçgen, kare gibi değişik motiflerden oluşmaktadır.

Çizim 6: 4186 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Alt kısımda birbirini tamamlayıcı geometrik motifler mevcuttur. Orta kısımda ise iki adet kontur biçiminde kalp motifi içerisinde stilize bitki motifleri yer almaktadır. Dış kısımda ise çeyrek daire formunda iki kontur içerisinde yaprak motifleri yer almaktadır. Araştırmalar sırasında rastlanılan ve kalıbın bir kopyasında bulunan motife “yürek motifi” (Barışta, 1987:204.) adı verilmiştir. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 12

Envanter No	1262
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 10 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Çeyrek daire formunda olup üzerinde iki adet kalp motifi ve kalp motifi içinde çiçek bezemeleri yer almaktadır.

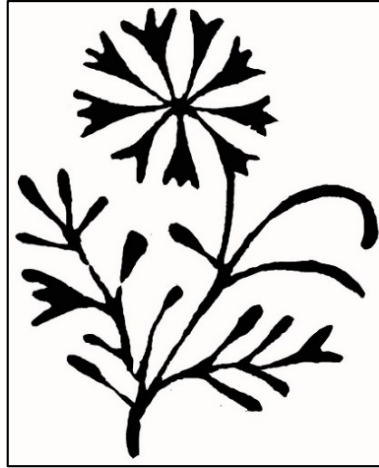
Çizim 7: 1262 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Alt kısımda birbirini tamamlayıcı geometrik motifler mevcuttur. Orta kısımda ise iki adet kontur biçiminde kalp motifi içerisinde stilize bitki motifleri yer almaktadır. Dış kısımda ise çeyrek daire formunda iki kontur içerisinde yaprak motifleri yer almaktadır. Araştırmalar sırasında rastlanılan ve kalıbın bir kopyasında bulunan motife “yürek motifi” (Barışta, 1987:204.) adı verilmiştir. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 13

Envanter No	1182
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Stilize bitkisel motiflerden meydana getirilerek oluşturulmuştur.

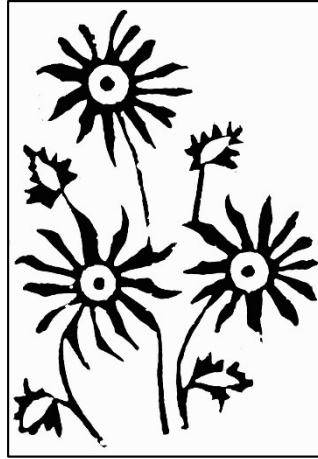
Çizim 8: 1182 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, yuvarlak formda oyularak yapılmış bir kalıptır. Bir gövde üzerinde, yapraklar ve dokuz adet taç yapraktan oluşan bir karanfil motifi bulunmaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 14

Envanter No	1226
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Oval biçimde olup üzerinde çiçek motifleri bulunmaktadır.

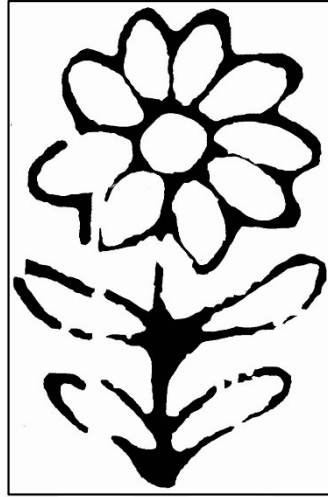
Çizim 9: 1226 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, üçgen formda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize üç adet bitki ve dört adet yaprak motifi bulunmaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 15

Envanter No	1266
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 7 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Oval formlu olup üzerinde çiçek motifi bulunmaktadır.

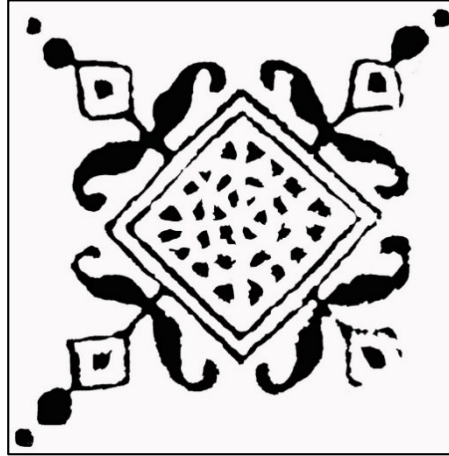
Çizim 10: 1266 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, oval formda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde dört yaprak bulunan bir gövde ve dokuz adet taç yapraktan oluşan stilize bir bitkisel motif yer almaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 16

Envanter No	1245
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 3,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Dört kollu yıldız formunda olup kolun biri noksandır. Ortada geometrik motifler çevrede ise stilize bitkisel bezemeler yer almaktadır.

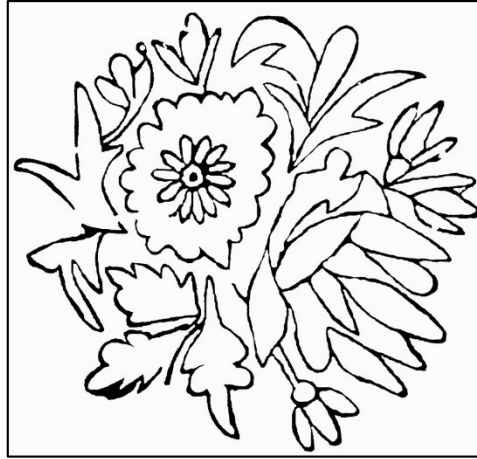
Çizim 11: 1245 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine kare formda oyularak yapılmış bir kalıptır. Kalıbın orta kısmında bulunan çizgisel kare konturlar içerisinde dairesel formdan kare forma yayılacak şekilde serpiştirilmiş stilize yaprak motifleri bulunmaktadır. Dış kısımlarda ise kare çizgilerin her bir kenarına birleşik, aynı formda stilize bitki motifleri yer almaktadır. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 17

Envanter No	5617
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Çap: 21,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	25.05.1989
Nereden Geldiği	Kamil Tuncel, Kastamonu
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	10.000 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Büyük ebatla yuvarlak bir şekildedir. Yüz kısmında etrafı dış sırası şeklinde çevrili bir çiçek, diğer kısımlarda yaprak ve çiçek motifleri yer almaktadır.

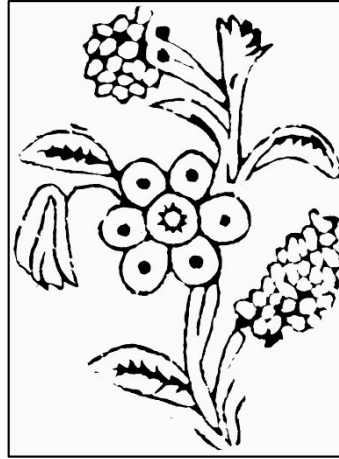
Çizim 12: 5617 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, yuvarlak formda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize çiçekler ve çeşitli yaprak motifleri bulunmaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 18

Envanter No	1238
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 4,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Çiçek ve yaprak desenlidir.

Çizim 13: 1238 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Gövde üzerinde stilize çiçek ve yaprak motifleri yer almaktadır. Tokat yazmacılığında kullanılan kalıplar ile benzerlik göstermektedir. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 19

Envanter No	1256
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 10 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Oval formlu olup üzerinde bitkisel bezemeler bulunmaktadır.

Çizim 14: 1256 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Gövde üzerinde stilize çiçek ve yaprak motifleri yer almaktadır. Tokat yazmacılığında kullanılan kalıplar ile benzerlik göstermektedir. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 20

Envanter No	1261
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 21 cm, En: 19 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Teşhir salonu: 2, Vitrin: 4
Eser Hakkında Bilgi	Oval biçimde olup üzerinde bitkisel bezemeli çiçek motifleri yer almaktadır.

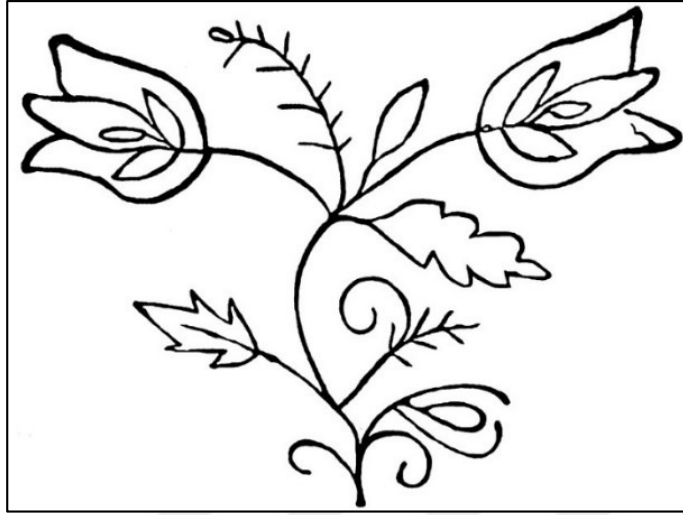
Çizim 15: 1261 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Gövde üzerinde stilize çiçek ve yaprak motifleri yer almaktadır. Tokat yazmacılığında kullanılan kalıplar ile benzerlik göstermektedir. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 21

Envanter No	5618
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 17,5 cm, En: 22,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	25.05.1989
Nereden Geldiği	Kamil Tuncel, Kastamonu
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	8.000 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Orta ebattadır. Yüz kısmında sağ ve sola doğru eğik birer lale çiçeği ile yaprak motifi yer almaktadır.

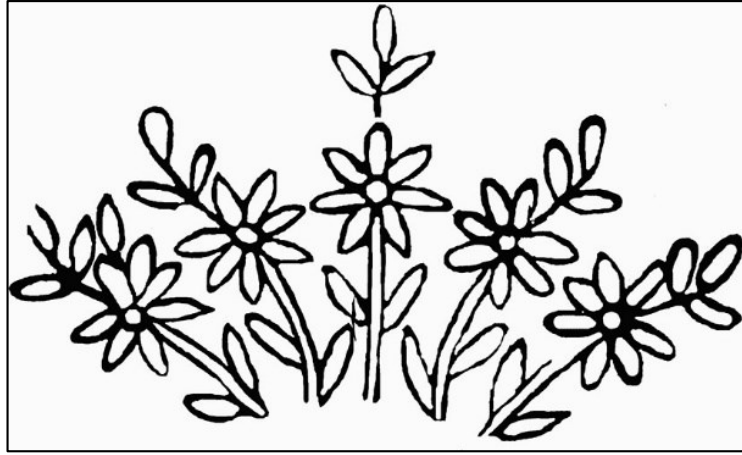
Çizim 16: 5618 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Gövde üzerinde iki adet stilize lale ve yaprak motifleri yer almaktadır. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 22

Envanter No	5619
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 15,5 cm, En: 27,15 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	25.05.1989
Nereden Geldiği	Kamil Tuncel, Kastamonu
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	8.000 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Orta ebattadır. Yüz kısmında beş sıra dal üzerinde çiçek ve yaprak motifleri yer almaktadır.

Çizim 17: 5619 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Gövde üzerinde yedi adet taç yaprağı bulunan çiçek ve yaprak motifleri bulunan beş adet bitki motifi yer almaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 23

Envanter No	1235
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 4 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Oval formulu olup üzerinde stilize bitkisel motifler yer almaktadır.

Çizim 18: 1235 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Gövde üzerinde yedi adet taç yaprağı bulunan karanfil motifi ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Karanfil taç yaprakları üzerinde birer dairesel süsleme bulunmaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 24

Envanter No	1264
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 20 cm, En: 15 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Teşhir salonu: 2, Vitrin: 4
Eser Hakkında Bilgi	Kare formulu olup üzerinde bitkisel bezemeler yer almaktadır.

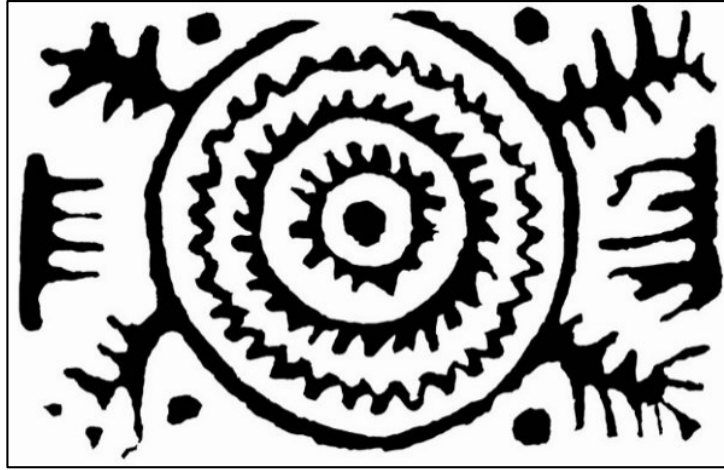
Çizim 19: 1264 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Kalıp iki bitkisel motifin birbirini tamamlamasıyla oluşmaktadır. Alt kısımda bulunan motif gövde üzerinden çıkan dallar üzerine oyulmuş stilize bitkilerden, üst kısımda bulunan motif ise gövde üzerinde stilize bir bitki ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Araştırmalar sırasında karşılaşılan, kalıbın bir başka kopyasında bulunan motife “üzüm motifi” (Barışta,1987:202.) adı verilmiştir. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 25

Envanter No	4164
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5,5 cm, Uzunluk: 16 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Geometrik ve bitkisel motiflerden oluşmaktadır.

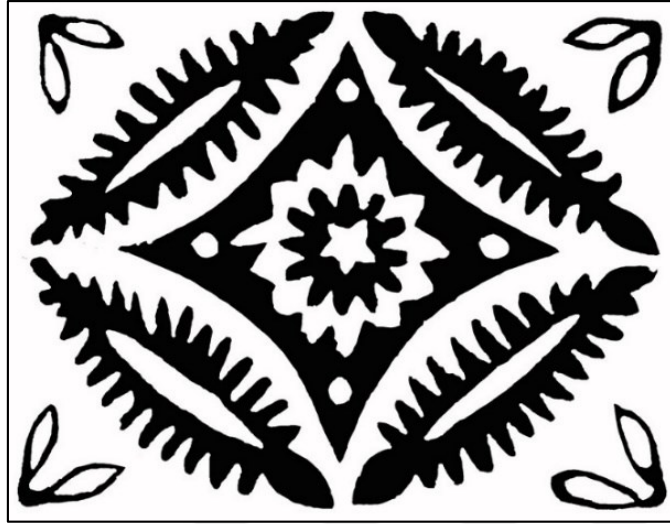
Çizim 20: 4164 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dikdörtgen formda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde çizgisel bir dairenin dört köşesinde stilize bitkisel yaprak motifleri ve bu dairenin iç kısmında stilize çiçek motifleri yer almaktadır. Kalıbın baskı yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 26

Envanter No	1260
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 11 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Kare formlu olup üzerinde bitkisel ve geometrik bezemeler bulunmaktadır.

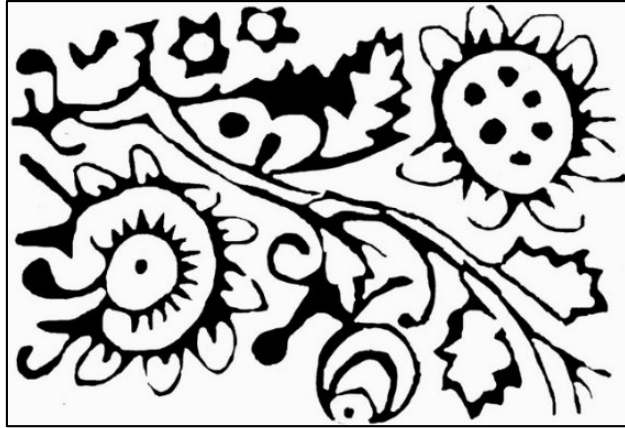
Çizim 21: 1260 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dikdörtgen formda oyularak yapılmış bir kalıptır. Dört bir köşesinde iki adet yaprak motifi yer almaktadır. Orta kısımda ise geometrik bir motifin içerisinde stilize bir çiçek motifi ve geometrik motifin her bir kenarında ise yaprak motifleri yer almaktadır. Kalıp Yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 27

Envanter No	1257
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Bitkisel motif kabartmalıdır.

Çizim 22: 1257 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

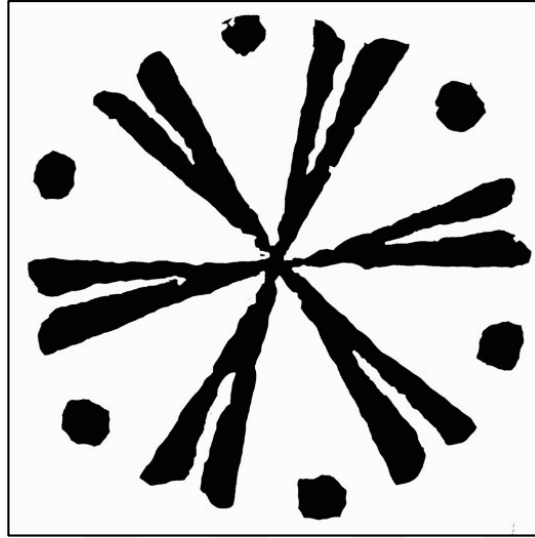
Ahşap üzerine, dikdörtgen formda oyularak yapılmış bir kalıptır. Ana hatlarıyla bir gövde üzerinde iki adet stilize çiçek, bir adet tomurcuk ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Gövdenin başladığı kısımda iki adet çiçek motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

2.2.1.2 Geometrik Motifli Göbek Kalıpları

Fotoğraf 28

Envanter No	1223
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 4 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Daire biçiminde olup üzerinde geometrik kabartmalar bulunmaktadır.

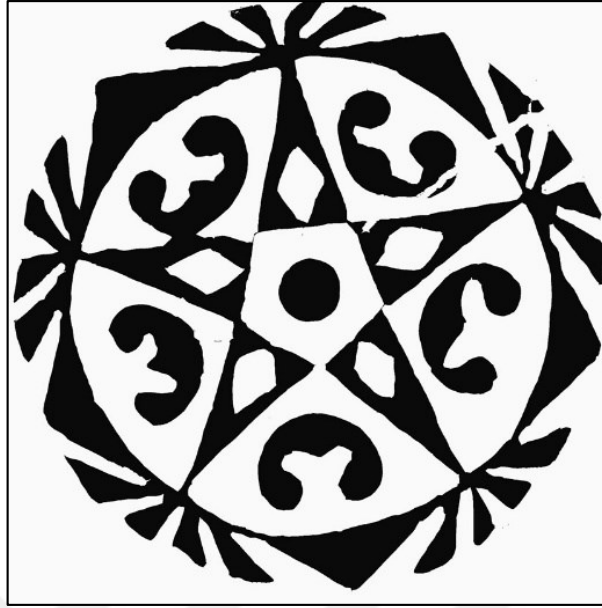
Çizim 23: 1223 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, yuvarlak formda oyularak yapılmış bir kalıptır. Kalıp üzerinde üçgen formdaki motiflerin tek noktada birleşmesinden oluşan bir motif ve üçgen formlu motiflerin arasına oyulmuş nokta motiflerinden oluşmaktadır. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 29

Envanter No	4191
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Çap: 13,5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Çeşitli geometrik motiflerinden oluşmaktadır.

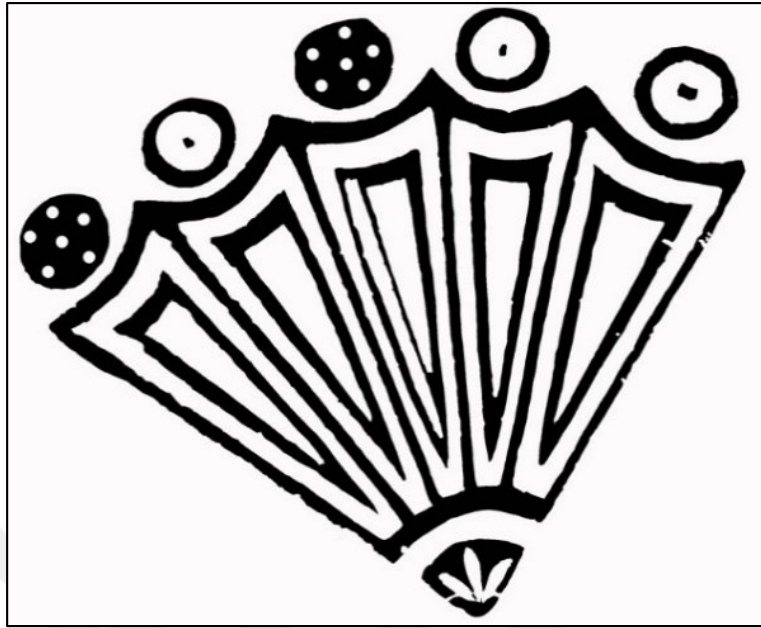
Çizim 24: 4191 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış yuvarlak formlu bir kalıptır. Üzerinde, orta kısımda bir yıldız motifi bulunmaktır. Yıldız motifinin orta kısmında beşgen formda bir oyma içerisinde dairesel bir motif bulunmaktır. Ayrıca yıldızın her bir kolunda karo formda birer motif oyma bulunmaktadır. Yıldız motifini çevreleyen daire formunda düzenli geometrik motifler yer almaktadır. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 30

Envanter No	4182
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 3,5 cm, Uzunluk: 19,5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Teşhir salonu: 2, Vitrin: 4
Eser Hakkında Bilgi	Geometrik üçgen yaprak motifinden oluşmuştur.

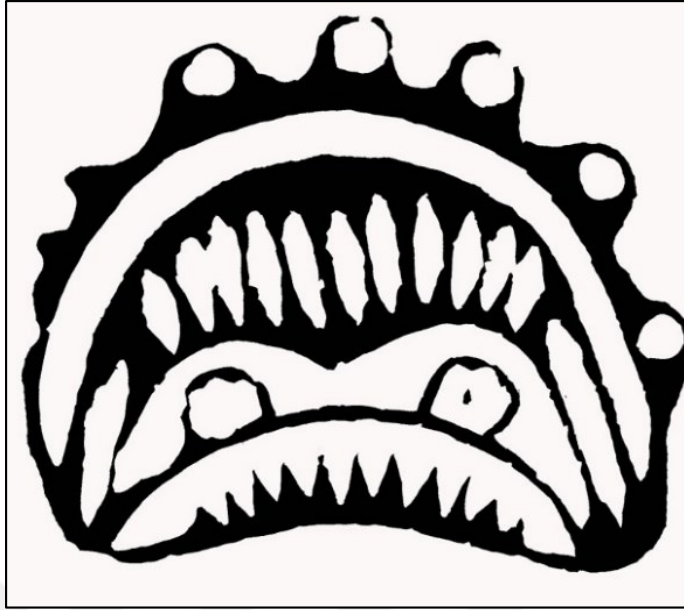
Çizim 25: 4182 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmış üçgen formlu bir kalıptır. Orta kısımda üçgen motifler, alt kısımda çeyrek daire içerisinde yaprak motifleri ve üst kısımda dairesel forma motifler bulunmaktadır. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 31

Envanter No	1251
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alıma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Yarım daire formulu stilize motiftir.

Çizim 26: 1251 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

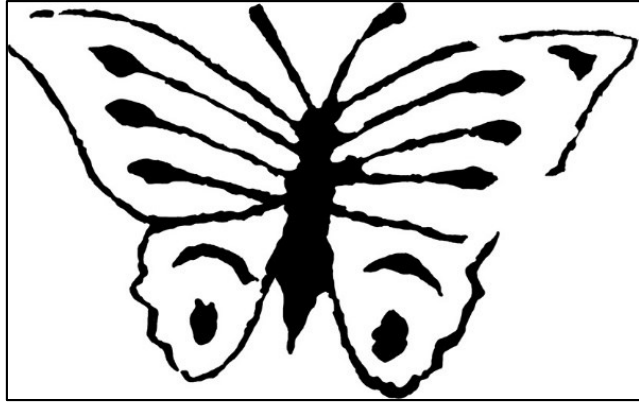
Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Kalıp üzerinde geometrik motifler bulunmaktadır. Araştırmalar sırasında kalıbın bir kopyasında bulunan motife “öküzdili ve insan kafası motifi” (Barışta, 1987:202-209) adları verilmiştir. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

2.2.1.3 Hayvansal Motifli Göbek Kalıpları

Fotoğraf 32

Envanter No	4168
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6,5 cm, Uzunluk: 8,5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Kelebek motifinden oluşmaktadır.

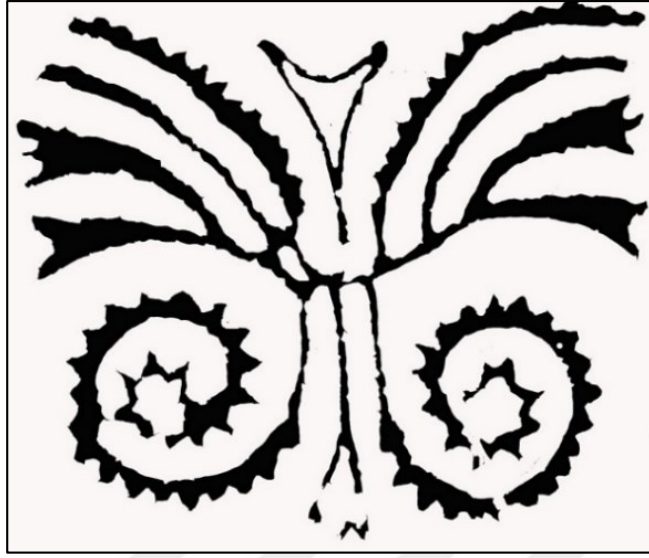
Çizim 27: 4168 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Kalıp üzerinde kanatları açık bir şekilde tasvir edilmiş bir kelebek motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 33

Envanter No	4185
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	En: 17,5 cm, Uzunluk: 13 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Kelebek motifinden oluşmaktadır.

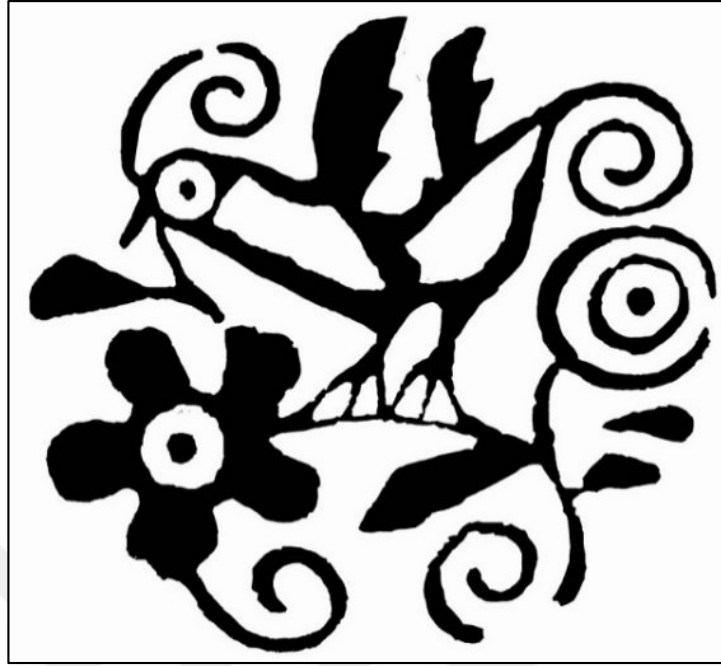
Çizim 28: 4185 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde kanatları açık bir şekilde ve geometrik çizgilerle stilize edilmiş bir kelebek motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 34

Envanter No	1233
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 4,7 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Daire formulu olup üzerinde bitkisel bezemeler ve kuş motifi yer almaktadır.

Çizim 29: 1233 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış yuvarlak formlu bir kalıptır. Gövde üzerinde stilize edilmiş bir çiçek, bir tomurcuk ve yaprak motifleri ve bunların üzerinde stilize edilmiş keklik motifi yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 35

Envanter No	1192
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Üzerinde stilize bitkisel ve hayvansal motifler yer almaktadır.

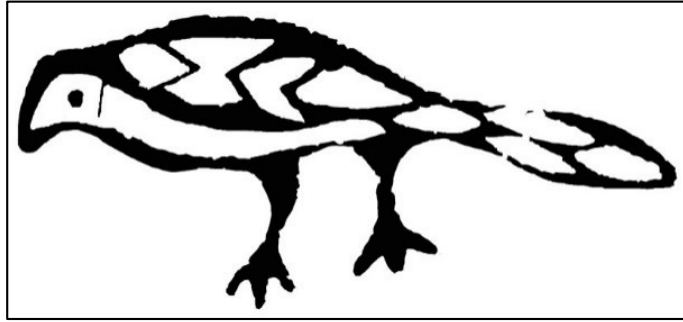
Çizim 30: 1192 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde dokuz adet taç yaprağı bulunan stilize edilmiş bir çiçek ve yaprak motifleri bulunmaktadır. Çiçek motifinin üzerinde stilize bir kuş motifi yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 36

Envanter No	1189
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5,3 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Üzerinde kuş motifi bulunmaktadır.

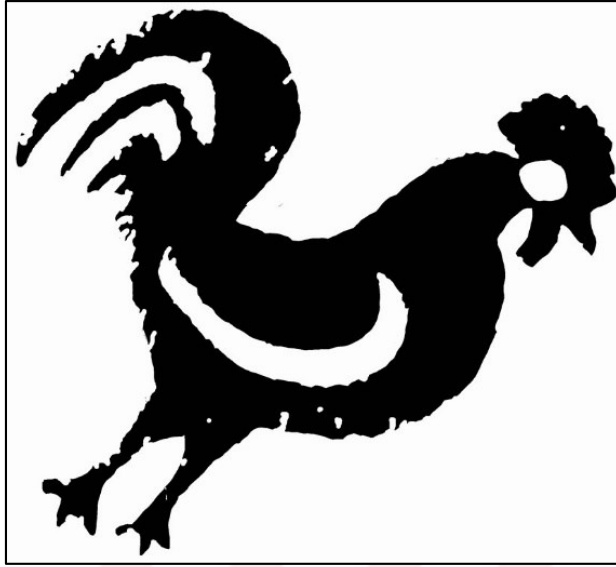
Çizim 31: 1189 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize edilmiş bir kuş motifi bulunmaktadır. Kuş motifinin kanat ve kuyruk kısımları geometrik motifler ile şekillendirilmiştir. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 37

Envanter No	1227
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 7 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Horoz motiflidir.

Çizim 32: 1227 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize edilmiş bir horoz motifinden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

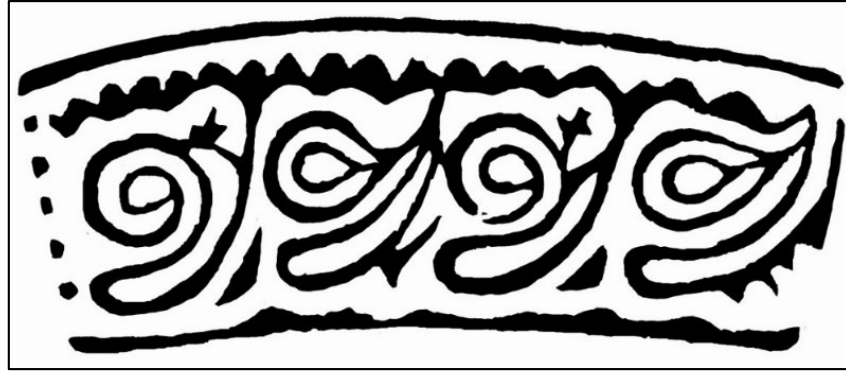
2.2.2 Bordür Kalıpları

2.2.2.1 Bitkisel Motifli Bordür Kalıpları

Fotoğraf 38

Envanter No	1258
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Stilize dört adet bitkisel motiften oluşmuştur.

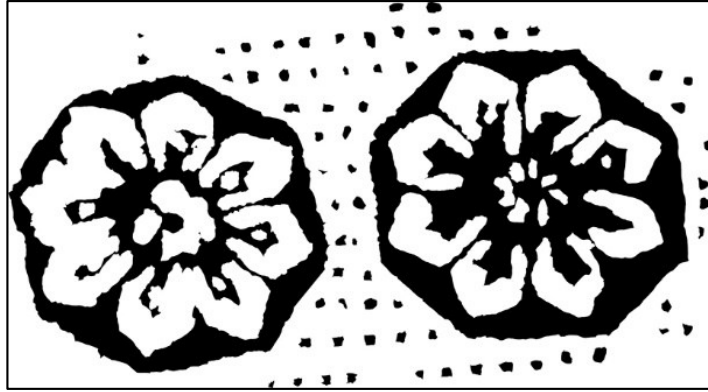
Çizim 33: 1258 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize edilmiş bitkisel motifler yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 39

Envanter No	2919
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6,5 cm, En: 10 cm, Uzunluk: 21 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	24.04.1972
Nereden Geldiği	Mustafa Kabiloğlu, Kastamonu
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	5 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 18
Eser Hakkında Bilgi	İki adet çokgen geometriğin içinde çiçek motifi yer alır.

Çizim 34: 2919 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Kalıp ana hatlarıyla iki adet sekizgen motifin içerisine her bir yaprağının ucu köşelere denk gelecek şekilde konumlandırılmış stilize çiçek motiflerinden oluşmaktadır. Sekizgen motiflerin etrafında sıralı şekilde nokta motifleri yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 40

Envanter No	1271
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5,5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Çiçek ve yaprak desenlidir.

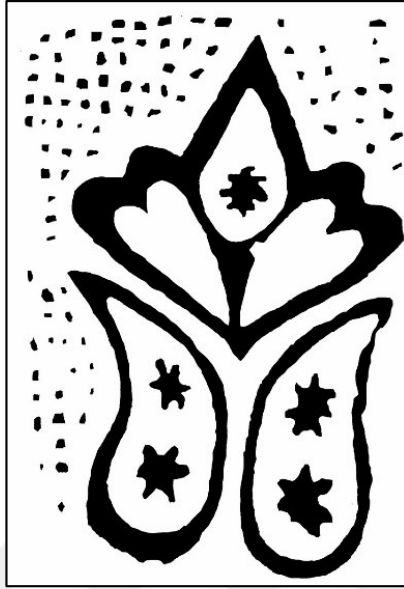
Çizim 35: 1271 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Kalıp ana hatlarıyla stilize çizgisel bir yaprak motifi içerisinde stilize çiçek ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Ana motifin dış kısmında çiçek ve yaprak motiflerinin yanı sıra düzensiz nokta motifleri yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 41

Envanter No	1253
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6,7 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Lale motiflidir.

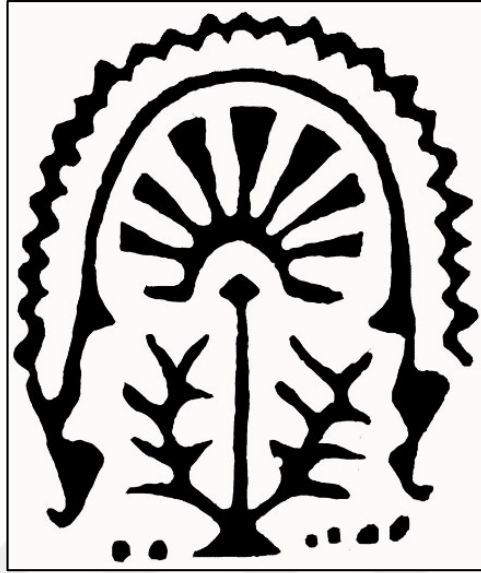
Çizim 36: 1253 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Ana hatlarıyla stilize edilmiş lale motifinden oluşmaktadır. Lale motifi içerisinde yıldız motifleri, dış kısmında ise düzensiz nokta motifleri yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 42

Envanter No	1249
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 7,8 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Stilize ağaç motifi ve onu çevreleyen dilimli desenler yer almaktadır.

Çizim 37: 1249 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, oval formulu bir kalıptır. Kalıp ana hatlarıyla gövde üzerinde dokuz adet taç yaprağı bulunan bir çiçek ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Ayrıca bitki motifini çevreleyen çizgisel motifler yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 43

Envanter No	4162
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6 cm, Uzunluk: 13,5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Kalp motifinin içinde bitki motifi, dış tarafında da bitki motifinden oluşmaktadır.

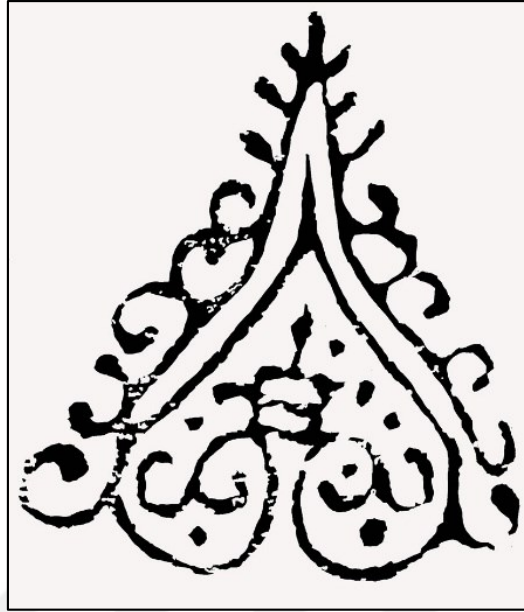
Çizim 38: 4162 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, kare formulu bir kalıptır. Ana hatlarıyla çizgisel bir kalp motifi içerisinde stilize bir bitkisel motiften oluşmaktadır. Dış kısmında ise iç kısmı düze dış kısmı zikzaklı motif bu motifin dış kısmında ise stilize bitkisel motifler yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 44

Envanter No	1209
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Kalp şekilli bitkisel motiftir.

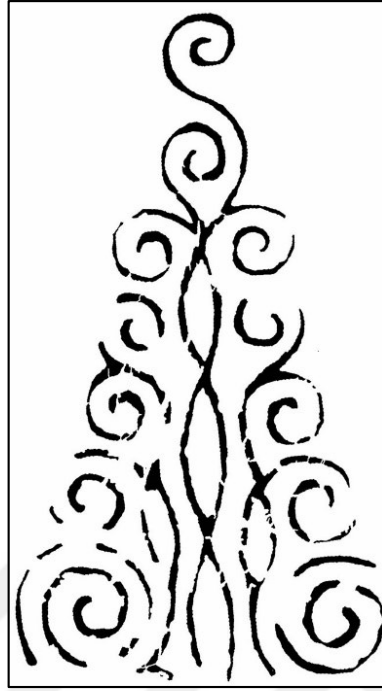
Çizim 39: 1209 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, üçgen formlu bir kalıptır. Ana hatlarıyla kalp formunda stilize bitkisel motiflerden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 45

Envanter No	1196
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 7 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Üçgen form içine kıvrımlı dal motifi vardır.

Çizim 40: 1196 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, üçgen formlu bir kalıptır. Ana hatlarıyla üçgen formda stilize kıvrımlı çizgisel motiflerden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 46

Envanter No	1234
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 4,7 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Bitkisel motifler yer almaktadır.

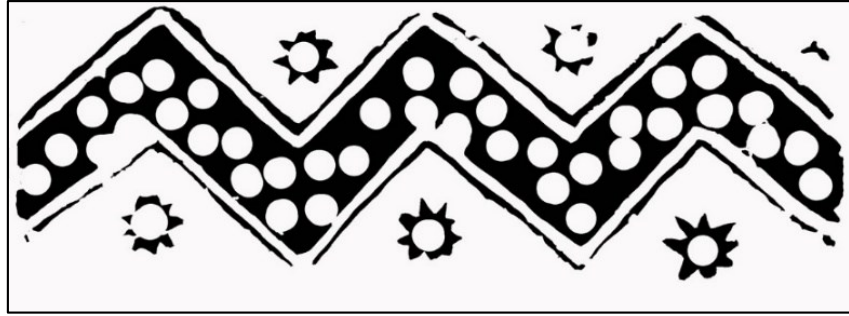
Çizim 41: 1234 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Ana hatlarıyla stilize iki adet çiçek, yaprak ve dal motiflerinden oluşmaktadır. Alt ve üst kısımlarında çizgisel motifler bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 47

Envanter No	4200
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	En: 5 cm, Uzunluk: 15,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Kalıbın her iki yüzeyinde de motif yer almaktadır. Bir yüzeyinde iç içe açılar arasında nokta ve çiçekler yer almaktadır, diğer yüzeyinde ise açılar arasında nokta ve çiçekler yer almaktadır.

Çizim 42: 4200 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Ana hatları ile Geometrik motifler içerisine oyulan nokta motiflerinden oluşmaktadır. Bu motifin üst ve altında birer çizgisel kontur ve bitkisel motifler yer almaktadır. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 48

Envanter No	1240
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 17 cm, En: 10 cm, Uzunluk: 9 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Teşhir salonu: 2, Vitrin: 4
Eser Hakkında Bilgi	Dikdörtgen formlu olup üzerinde kiraz motifleri yer almaktadır.

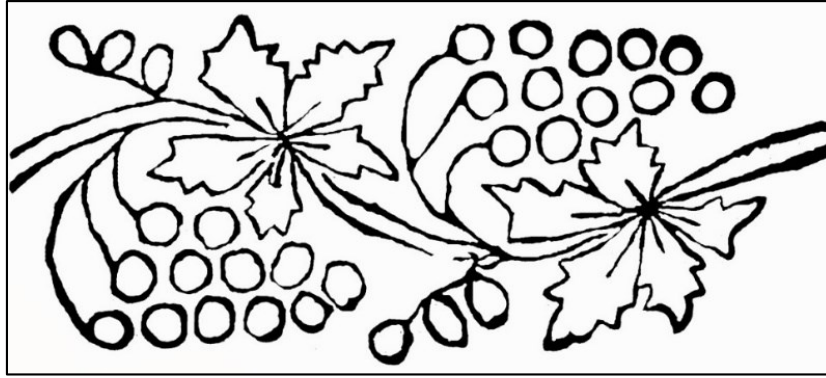
Çizim 43: 1240 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde iki farklı stilizasyondan oluşturulmuş bitkisel motifler bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 49

Envanter No	5628
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 7 cm, En: 18 cm, Uzunluk: 9 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	25.05.1989
Nereden Geldiği	Kamil Tuncel, Kastamonu
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	5.000 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Orta ebatta olup ön yüzü dal üzerinde üzüm salkımı ve yaprakları ile bezelidir.

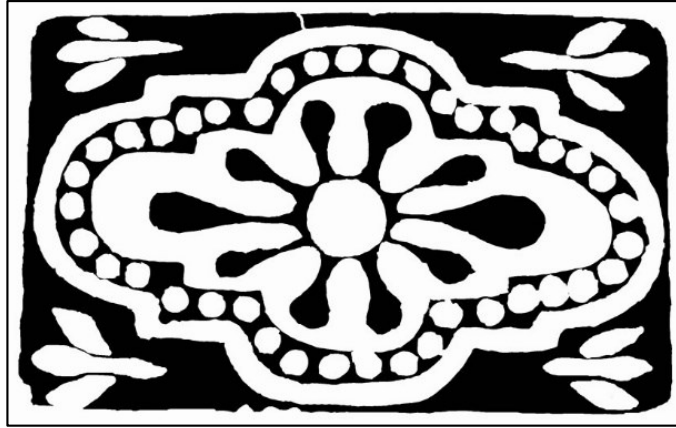
Çizim 44: 5628 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde iki adet stilize üzüm salkımı ve yaprak motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 50

Envanter No	1273
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6,3 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Ortasında stilize çiçek ve onu çevreleyen oval biçiminde noktalı bezemeler olup kalıbın dört köşesinde yaprak motifleri yer almaktadır.

Çizim 45: 1273 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Ana hatları ile orta kısımda çizgisel sıralı noktalı geometrik bir motif ve bu motifin içerisinde stilize bitkisel motiflerden oluşmaktadır. Geometrik motifin dört bir köşesinde stilize yaprak motifleri mevcuttur. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 51

Envanter No	1259
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 21 cm, En: 12 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Teşhir salonu: 2, Vitrin: 4
Eser Hakkında Bilgi	Dikdörtgen formulu olup üzerinde bitkisel bezemeler yer almaktadır.

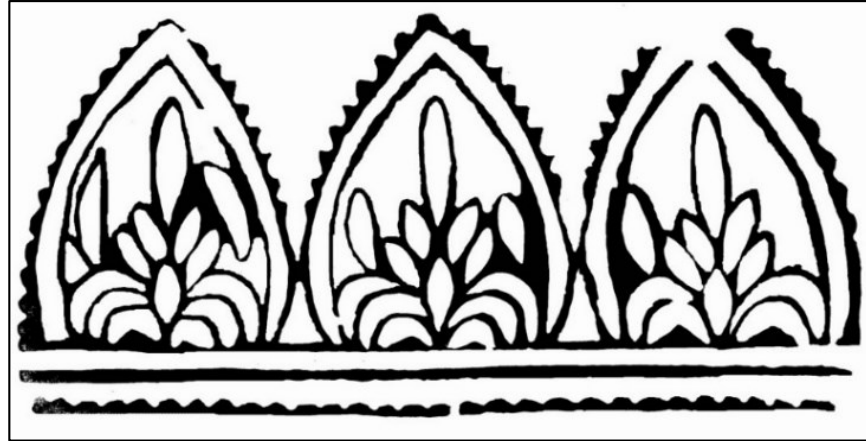
Çizim 46: 1259 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde stilize çiçek ve yaprak motifleri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 52

Envanter No	1255
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6,5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Üç adet yaprak şeklinde motif ve bu yaprak motiflerinin içinde bitkisel bezemeler yer almaktadır.

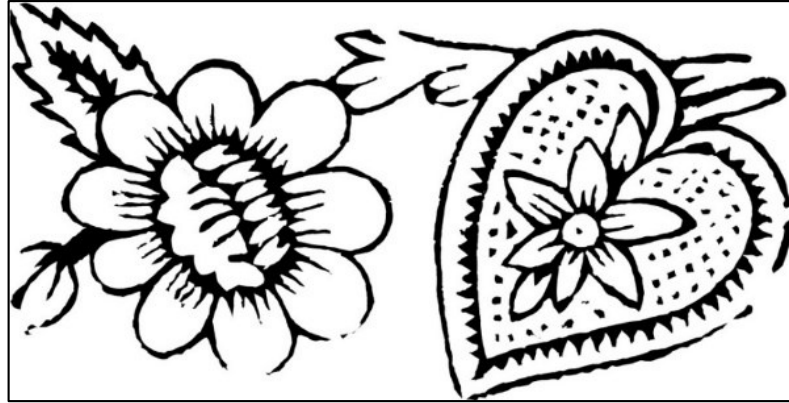
Çizim 47: 1255 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Ana hatlarıyla üç adet çizgisel stilize yaprak motifi içerisinde bitkisel motiflerden oluşmaktadır. Çizgisel motifi çevreleyen dilimli çizgisel motifler yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 53

Envanter No	4167
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6 cm, En: 23 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	İki kısımdan oluşmaktadır. Bir kısmında kalp içerisinde çiçek motifi, diğer kısımda çiçek ve yaprak motifleri bulunmaktadır.

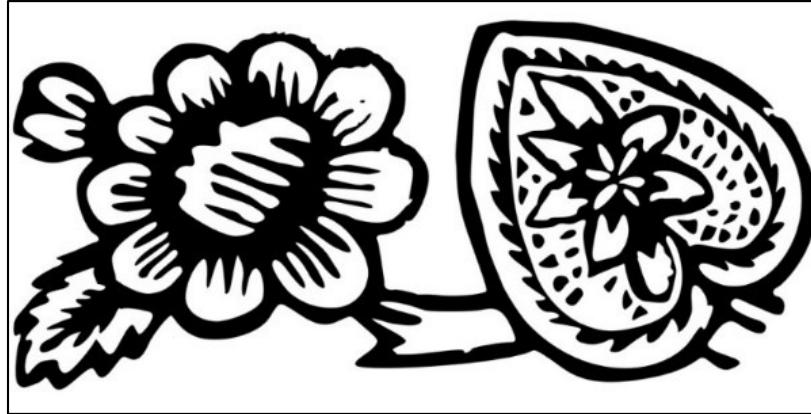
Çizim 48: 4167 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış kalıptır. Ana hatlarıyla bir kısımda çizgisel kalp motifi içerisinde stilize çiçek motifi ve bunun etrafında düzensiz nokta motiflerinden, diğer kısımda ise stilize bir çiçek ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 54

Envanter No	1250
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 4 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Dikdörtgen formunda olup üzerinde bitkisel motifler ve kalp motifi yer almaktadır.

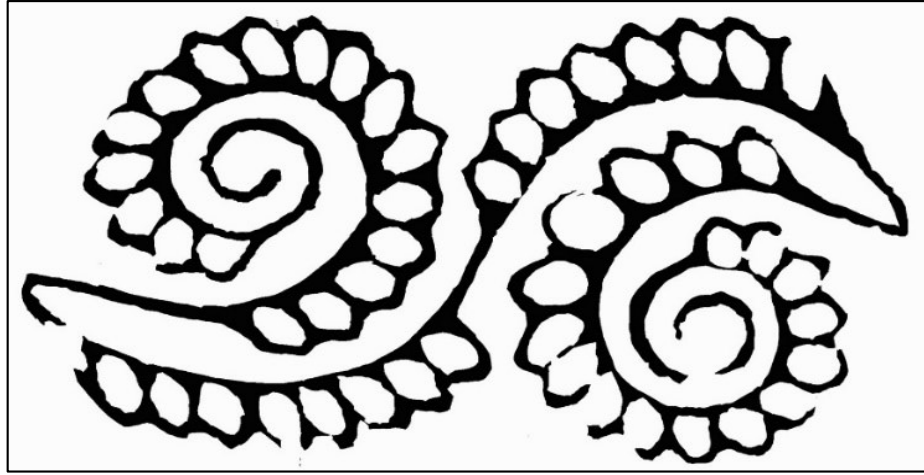
Çizim 49: 1250 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Kalıp ana hatlarıyla bir kısımda çizgisel kalp motifi içerisinde stilize çiçek motifi, yaprak motifleri ve bunun etrafında düzensiz nokta motiflerinden, diğer kısımda ise stilize bir çiçek ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 55

Envanter No	1212
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Üzerinde bitkisel motifler yer almaktadır.

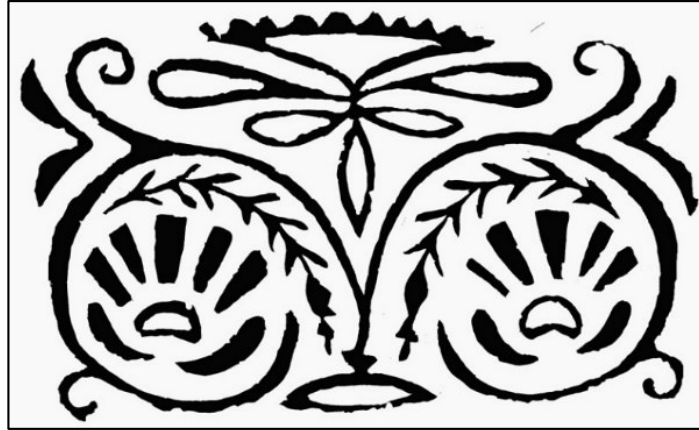
Çizim 50: 1212 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Aynı motifin ters bakıştırlarak birleştirilmesinden oluşmaktadır. Motif ise bir helezon ve bu helezonun dışa bakan kısmına yerleştirilmiş yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 56

Envanter No	4183
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 11,5 cm, En: 18,5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Bitki ve çiçek motiflerinden oluşmaktadır.

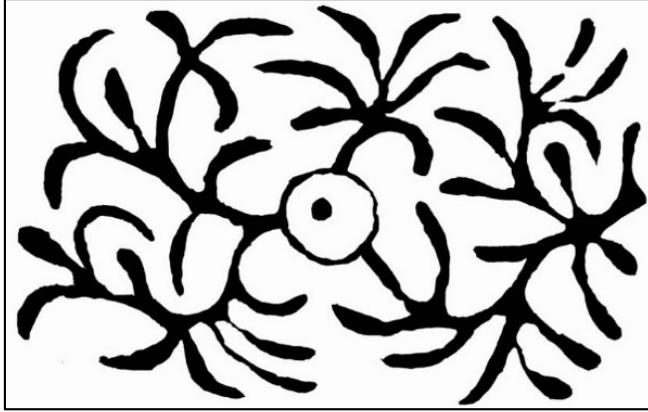
Çizim 51: 4183 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Bir motifin bakıştırılarak oyulması ile oluşturulmuştur. Helezon görünümlü çizgisel oymalar ve bunların içerisinde iki ayrı, stilize edilmiş bitkisel motif bulunmaktadır. Üst ve yan kısımlarda stilize bitki ve yaprak motifleri yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 57

Envanter No	2924
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	En: 11 cm, Uzunluk: 17 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	24.04.1972
Nereden Geldiği	Mustafa Kabiloğlu, Kastamonu
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	5 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Üzerinde bitkisel motifler yer almaktadır.

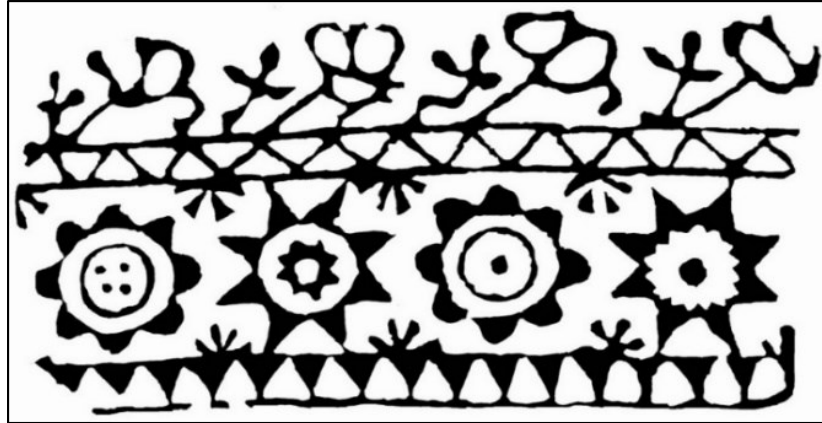
Çizim 52: 2924 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Ana hatlarıyla orta kısımda çizgisel bir daire etrafında birleşen stilize yaprak ve dal motiflerinden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 58

Envanter No	1265
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Orta kısmında iki adet yıldız, iki adet çiçek motifi bulunmaktadır. Bu motiflerin altında ve üstünde bitkisel bezemeler vardır.

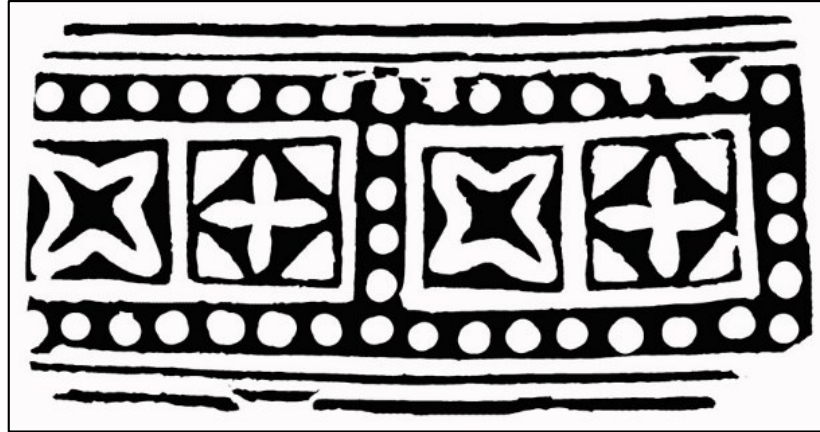
Çizim 53: 1265 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Ana hatlarıyla iki adet geometrik kontur ve bu konturların üzerinde stilize bitkisel ve geometrik motiflerden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 59

Envanter No	1211
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5,5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Dört adet kare desenli etrafında ise yuvarlak noktalar mevcuttur.

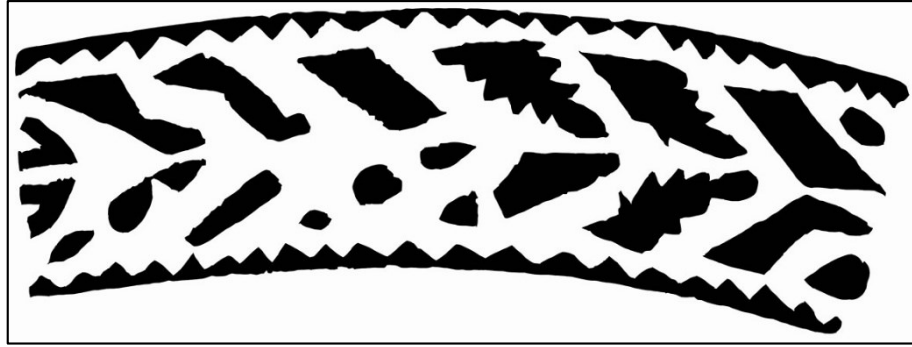
Çizim 54: 1211 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Orta kısımda kare formlar içerisinde geometrik motifler, bu motifleri çevreleyen içerisine nokta motifleri oyulmuş kontur ve çizgisel motiflerden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 60

Envanter No	2915
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	En: 5,4 cm, Yükseklik: 16 cm
Müzeye Geliş Tarihi	24.04.1972
Nereden Geldiği	Mustafa Kabiloğlu, Kastamonu
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	5 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Dikdörtgen formlu olup üzerinde geometrik motifler bulunmaktadır.

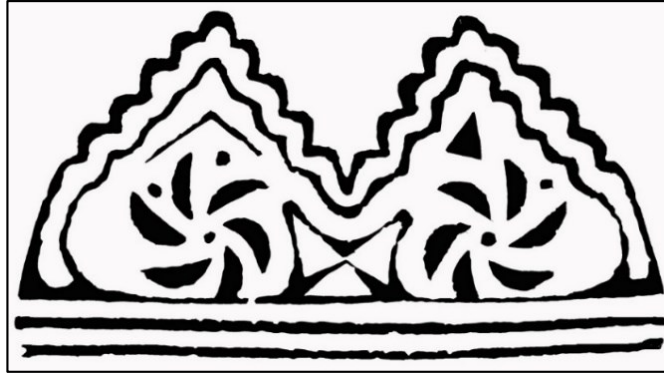
Çizim 55: 2915 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde geometrik motifler bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 61

Envanter No	1247
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	İki üçgen formunda olup kenarları dilimli ve iki üçgenin ortasında rüzgârgülü yer almaktadır.

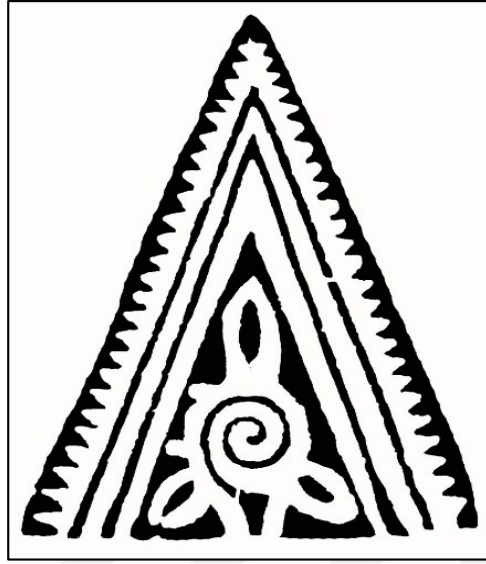
Çizim 56: 1247 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Orta kısmında iki adet rüzgârgülü motifi vardır. Bu iki motif etrafında üçgen formunda birleşik iki geometrik motif ve bunun hemen altında iki adet çizgisel kontur bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 62

Envanter No	1252
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik:16,5 cm, En: 12 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Teşhir salonu: 2, Vitrin: 4
Eser Hakkında Bilgi	Üçgen formlu olup iç içe geçmiş üçgenlerden ve geometrik motiflerden oluşmuştur.

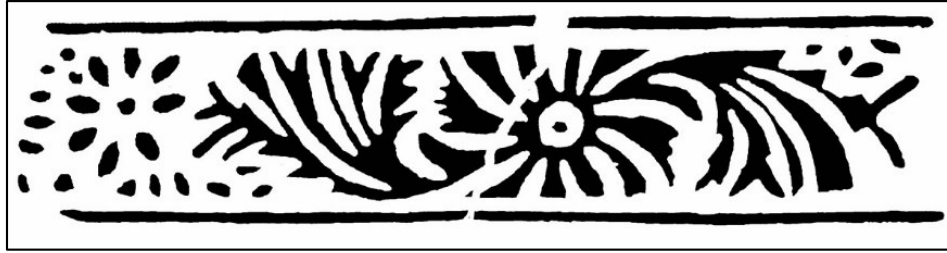
Çizim 57: 1252 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, üçgen formlu bir kalıptır. Orta kısımda üçgen form içerisine oyulmuş spiral motif, etrafında yaprak motifleri ve üçgen formu çevreleyen çizgisel konturler vardır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 63

Envanter No	1225
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 18
Eser Hakkında Bilgi	Uzun dikdörtgen formlu olup üzerinde bitkisel motifler yer almaktadır. Kalıp kırılmış ortadan birbirine tutturulmuştur.

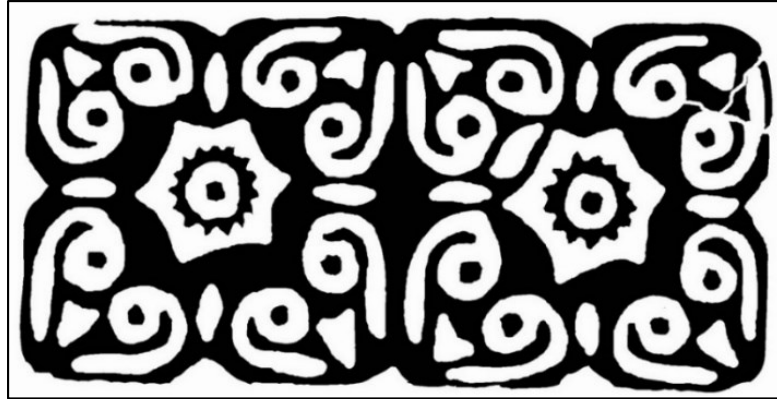
Çizim 58: 1225 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde orta kısımda stilize bitkisel motifler, bu motiflerin alt ve üst kısımlarında çizgisel konturler bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 64

Envanter No	1274
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 21 cm, En: 10,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Teşhir salonu: 2, Vitrin: 4
Eser Hakkında Bilgi	Dikdörtgen formlu olup üzerinde bitkisel ve geometrik motifler yer almaktadır.

Çizim 59: 1274 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

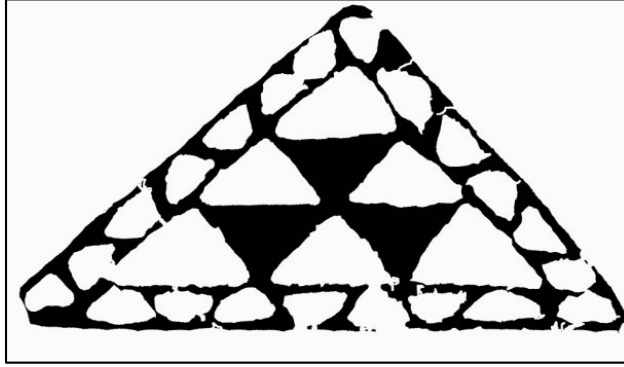
Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Aynı iki motifin yan yana oyulması ile oluşturulmuştur. Orta kısımda bitkisel bir motif ve bunu çevreleyen bitkisel motiflerden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

2.2.2.2 Geometrik Motifli Bordür Kalıpları

Fotoğraf 65

Envanter No	1221
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 7 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Üçgen formlu olup geometrik desenlerden meydana gelmiştir.

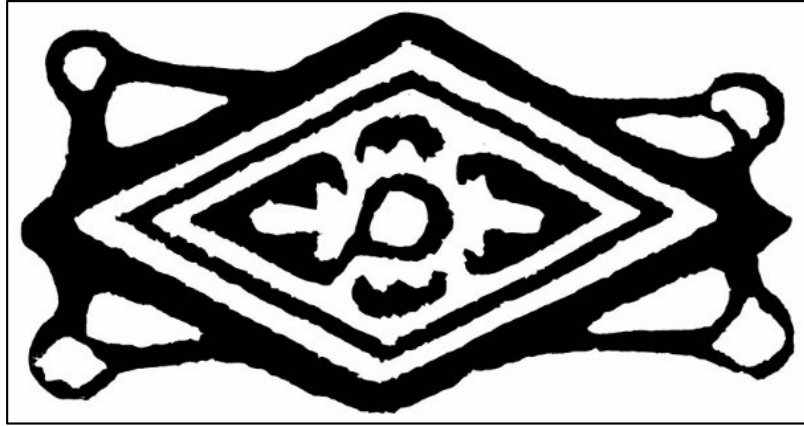
Çizim 60: 1221 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, üçgen formlu bir kalıptır. Orta kısımda aynı ebatta üçgenlerden oluşan bir üçgen ve bu üçgen etrafını çevreleyen yine üçgen oymalardan oluşan çizgisel bir kontur bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 66

Envanter No	1246
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik:15 cm, En: 8 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Teşhir salonu: 2, Vitrin: 4
Eser Hakkında Bilgi	Dikdörtgen ve baklava dilimi motifi bulunmaktadır. Köşe kısımlarında üçgen formlu oymalar yer almaktadır.

Çizim 61: 1246 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Orta kısımda bitkisel bir motif ve bunu çevreleyen baklava dilimi motifi yer almaktadır. Baklava dilimi motifinin uzun kenarlarının her iki tarafında da geometrik şekiller bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 67

Envanter No	4196
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 3 cm, En: 9 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	18.07.1977
Nereden Geldiği	Halit Cambeyaz, Cinci Hamamı Safranbolu
Müzeeye Geliş Şekli	Müsadere
Değeri	350 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Kalıp üç adet yarım daire formludur.

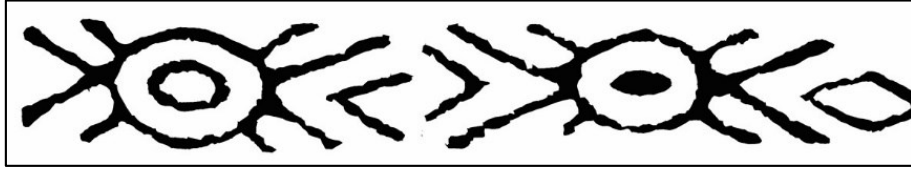
Çizim 62: 4169 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Ana hatlarıyla üç adet yarım daire şeklinde geometrik motif, bunu çevreleyen çizgisel bir konturdan oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 68

Envanter No	1187
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6,5 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 17
Eser Hakkında Bilgi	Uzun dikdörtgen formlu üzerinde geometrik motifler yer almaktadır.

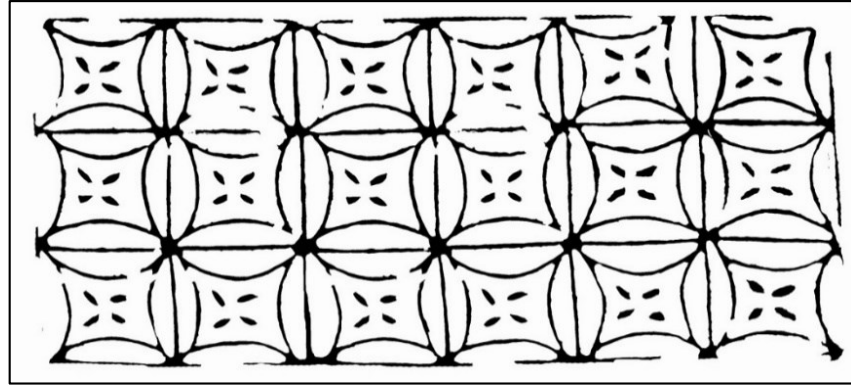
Çizim 63: 1187 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Ana hatlarıyla iki adet çizgisel oval motif, bu motiflerle birleşen çeşitli açısal çizgiler bulunmaktadır. Oval kısımların birisinin içerisinde yine çizgisel oval bir motif, diğerinde ise oval motif bulunmaktadır. Kalıbın bir yanında çizgisel baklava dilimi motifini bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 69

Envanter No	2913
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 23 cm, En: 5 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	24.04.1972
Nereden Geldiği	Mustafa Kabiloğlu, Kastamonu
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	5 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Dikdörtgen formlu olup üzerinde geometrik motifler bulunmaktadır.

Çizim 64: 2913 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde yan yana çizgisel kare formda konturla çevrili geometrik motifler bulunmaktadır. Geometrik motifler içerisinde oval motifler bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

2.2.2.3 Hayvansal Motifli Bordür Kalıpları

Fotoğraf 70

Envanter No	5615
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 27 cm, En: 25 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	25.05.1989
Nereden Geldiği	Kamil Tuncel, Kastamonu
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	10.000 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Büyük ebattadır. Yüzeyinde deveye benzer bir hayvan motifi, etrafında yaprak ve çiçeklerden oluşan bitkisel motifler bezelidir.

Çizim 65: 5615 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, geometrik formlu bir kalıptır. Üzerinde stilize edilmiş deve figürü bulunmaktadır. Deve figürünün her iki yanında da bitkisel bezemeler bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 71

Envanter No	1254
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 6,3 cm
Müzeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Depo: 2, Dolap: 16
Eser Hakkında Bilgi	Geyik kabartması olup onun etrafında değişik desenler vardır. Kırılmıştır.

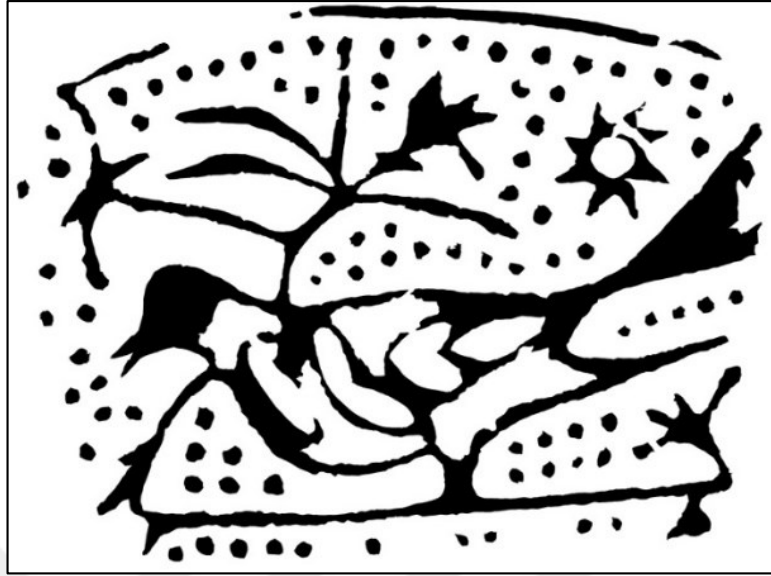
Çizim 66: 1254 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde geometrik çizgisel konturler içerisinde geyik motifi ve geyik motifi etrafında bitkisel motifler bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Fotoğraf 72

Envanter No	1275
Adı	Baskı Kalıbı
Hammaddesi	Ahşap
Ölçüleri	Yükseklik: 21 cm, En: 16 cm
Müzeeye Geliş Tarihi	01.07.1959
Nereden Geldiği	Şahin Yücebıyık
Müzeeye Geliş Şekli	Satın Alma
Değeri	3 Lira
Müzedeki Konumu	Teşhir salonu: 2, Vitrin: 4
Eser Hakkında Bilgi	Dikdörtgen formlu olup üzerinde bitkisel, geometrik motifler ve güvercin betimi yer almaktadır.

Çizim 67: 1275 envanter numaralı kalıbın çizimi (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize bir kuş motifi ve stilize bitkisel motifler yer almaktadır. Bu motiflerin arasında düzensiz yerleştirilmiş nokta motifleri bulunmaktadır. Araştırmalar sırasında rastlanılan ve kalıbın bir kopyasında bulunan motife “keklik motifi” (Barışta, 1987:204.) adı verilmiştir. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

3. BÖLÜM

**CEMİL KIZILKAYA’NIN BASKICILIK GEÇMİŞİ VE AHŞAP BASKI
KALİPLARINDAN ÖRNEKLER**

3. BÖLÜM

CEMİL KIZILKAYA’NIN BASKICILIK GEÇMİŞİ VE AHŞAP BASKI KALİPLARINDAN ÖRNEKLER

3.1 Cemil Kızılkaya’nın Baskıcılık Geçmişi

1949 doğumlu olan Cemil Kızılkaya askerliğini yapıp evlendikten sonra 1971 yılında taş baskıcılığı mesleğine ilk adımını atmıştır. Mesleğe başladığı yıllarda 135 kişinin taş baskı mesleğini sürdürdüğünü belirtmiştir. Zamanla göçler ve yapılan işin yeterli ilgiyi görememesi sebebi ile Kastamonu’da kalan ve bu mesleği icra eden tek usta olmuştur. Cemil Kızılkaya başlangıç yıllarında kök boya için kendi formülünü oluşturma çabasını şu şekilde anlatmıştır; *Başladığım zaman kök boya kullanılıyordu. Ben ilk olarak anilin ve potasyum ile çalışmaya başladım. Daha sonra siyasi bir takım olaylar sebebi ile anilin potasyum yasaklandı. Bu durumda tekrar kök boyaya dönüş yaptım. Eşimle birlikte kök boyayı kendimiz yapmaya karar verdik. Ceviz kabuğu, ayva yaprağı, şeftali yaprağı, soğan kabuğu ve göztaşı kullanıyorduk, fakat tüm uğraşlarımız rağmen boyayı kumaşa sabitleyemedik. Bu uğurda 5 yıl boyunca 500 metre kadar kumaş ziyan ettik. O dönem Almanya’da gelen bir ekip yaptığım işi incelemek ve öğrenmek için misafirimiz oldu. Misafirimiz olan bayan kumaşları incelerken yaşadığımız sorunu paylaştık ve bize boyayı sabitlemesi için bir madde (Gripin, ağrı kesici) göndereceğini söyledi. “Bu maddeyi hazırladığınız 15 litre kök boya içerisine 1 adet olmak üzere kullanacaksınız” dedi. Boyayı bu hali ile ilk denememizi, hızlı kuruması sebebi ile patiska kumaş üzerinde gerçekleştirdik. 4 saat kurutma işleminden sonra kumaşı yıkadık ve sabitlemenin gerçekleşmiş olduğunu gördük.*

Beş yıl boyunca denemedikleri yöntem kalmayan Kızılkaya ve eşi Safiye Hanım bu süreçte neler yaşadıklarını şu şekilde anlatmıştır; *Bu süre zarfında bir şekilde anilin boya elde edip baskılarımıza devam ettik fakat aklımız hep kök boyadaydı. Aklımıza bir fikir geldiyse sonucunu görmek için bazı geceler sabahlıyorduk.*

Taş baskı işine ilk başladığım zaman 135 kişi taş baskı işini yapıyordu. İçimizde Ermeni ustalarda vardı onlar İstanbul'a göç edeceklerken kalıpları onlardan satın aldık. Fakat kalıpların çoğu yaptığım işe uygun değildi ve kalıp sıkıntısı çekiyorduk. Arayış içerisindeyken bir usta buldum. Ustaya “her hafta yapabildiğin kadar kalıp yap gel” dedim. Kalıpçı usta bir süre sonra “ben çok yaşlıyım, madem bu işi yapacaksın gel kalıp oymayı öğreteyim”. O zaman ormanda tamirhane de bakımda çalışıyordum gidip ücretsiz izin aldım, gittim bir hafta ustanın evinde kaldım ve öğrendim bana kalıp oyulan çelik bıçaklardan verdi. Çam ağacını kesme motoru ile 5-6 cm büyüklüğünde kesip sonra deseni çiziyor sonrada bıçak ile oyuyordum. Deseni ağaca oymak desenin detayına göre 1-2 gün ya da bir kaç saat sürüyordu. Tabi kalıbı oyarken de elimde kolumda kesilmedik yer kalmazdı. Desenleri ise eski paraların, Osmanlı motiflerinin ve değişik obje görsellerinin bulunduğu kitaplardan esinlenerek çalışıyordum.

Kızılkaya baskıda kullandığı kumaşları Denizli'den özel olarak getirttiğini ve baskı işlemini sırası ile şu şekilde anlatmıştır; Kumaşlar gelince 1,80 e 1,80 cm ölçülerinde biçiyorum ve kenarlarını dikiyorum. Bu şekilde kumaşım baskıya hazır hale geliyor. Sabahları saat 8-9 gibi iş yerime güneş vurunca çalışmaya başlıyordum önce kumaşın orta kısmını bulup orta kısmı basıyor sonra sırası ile kenarlara doğru baskı işlemini bitiriyordum. Boyanın beze iyice işlemesi için kalıbı bezin üzerine koyduktan sonra kalıba vurulması gerek bu işlem boyanın kalıcılığını sağlıyor eğer bu işlem yapılmazsa boya yıkama esnasında akabilir. Baskı işlemi bittikten sonra güneşe serip kurumasını beklerdim. Mevcut atölyelerde basılan kumaşlar kışın sobanın yanında kurutulmaya bırakılıyor. Bu işlem çok yanlış, basılan kumaşın güneş ışığında kurutulması gerekir. Böylece boya daha kalıcı olur, renk daha güzel görünür.

44 yıl bu mesleğe devam eden Cemil Usta 3 kere kurs açtığını ancak maddi manevi destek göremeyince kimsenin de gelmediğini bu yüzdende kursların başarısız olduğunu belirtmiştir. Cemil Usta sıklıkla, yaptığı mesleğin daha çok desteklenmesi gerektiğini söylemiştir (Cemil Kızılkaya, Kişisel görüşme, Dila Sökmen, 15.04.2014).

3.2 Cemil Kızılkaya'nın Ahşap Baskı Kalıp Koleksiyonu

Cemil Kızılkaya'nın kalıpları biçimlendirme açısından bitkisel, geometrik, hayvansal ve figüratif olmak üzere dört grupta değerlendirilebilir. Kızılkaya kalıplarında bitkisel motifler çoğunlukla gerçekçi bir üslupla tasvir edilmiş olup, bu kalıpların bir kısmının birbirini tamamlayıcı bezemeler şeklinde tasarlandığı görülmektedir. Hayvansal ve figüratif motifli kalıplar ise çoğunlukla birebir stilizasyonlar olarak tasvir edilmiştir. Ayrıca hayvansal motifli kalıpların bir kısmında bitkisel motifler ile birlikte kullanıldığı da görülmektedir. Kastamonu baskıcılığında desen kompozisyonları çoğunlukla dairesel olarak düzenlendiği görülmektedir. Bu sebeple dairesel formda dış kısımdan iç kısma doğru bordür kalıplarının ve serpmeye kompozisyon ile göbek kalıplarının baskılandığı görülmektedir. Ayrıca bordür kalıplarının zaman zaman kompozisyona göre göbek kalıbı olarak kullanıldığı örneklerde görülmektedir. Bu bağlamda inceleme, bordür kalıpları ve göbek kalıpları olmak üzere iki ana başlık altında yapılmıştır. Cemil Kızılkaya'nın koleksiyonunda fotoğraflayabildiğimiz kalıplar içerisinde, on adet bitkisel motifli, sekiz adet geometrik motifli, beş adet hayvansal motifli ve dört adette figüratif motifli göbek kalıbı bulunmaktadır. Bordür kalıpları ise onbir adet bitkisel, üç adet hayvansal iki adette figüratif motiften oluşmaktadır. Bu başlıklar altında kataloglanan kırk üç adet kalıp üzerindeki motiflerin bilgisayar destekli, yardımcı programlar aracılığı ile yapılmış birer çizimi ve araştırmalarda karşılaşılan örneklerden de faydalanılarak motiflerin tanımlamaları yeniden yapılmıştır.

Cemil Kızılkaya günümüzde aktif olarak mesleğini icra etmediği için kalıplarını evinin tavan arasında özel olarak yaptırdığı sandıkların içerisinde muhafaza etmektedir. Araştırma sırasında kalıp görselleri tavan arasında fotoğraflanmıştır.

Fotoğraf 73: Cemil Kızılkaya'nın kalıplarını muhafaza ettiği sandık ve kalıp fotoğraflama işlemi (Dila Sökmen, 2014)

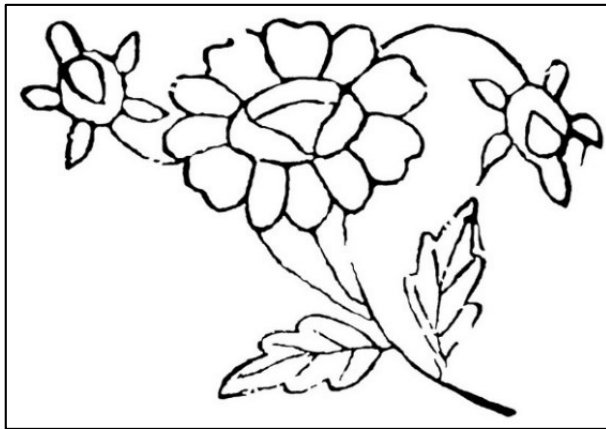
3.2.1 Göbek Kalıpları

3.2.1.1 Bitkisel Motifli Göbek Kalıpları

Fotoğraf 74: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp. (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde bir gövdeden çıkan üç ayrı stilize çiçek ve yaprak motifleri yer almaktadır Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

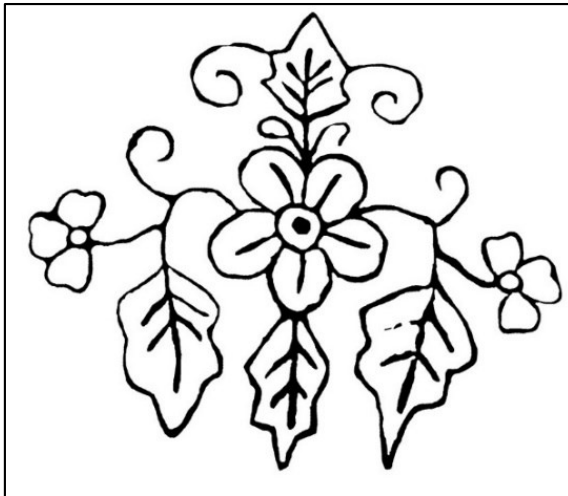

Çizim 68: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 75: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp. (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde beş adet taç yaprağı olan stilize bir çiçek motifi ve bu motifin her ki yanından, birer gövde ile çıkan çiçek ve yaprak motifleri bulunmaktadır. Üst kısımda ise bir adet yaprak ve kıvrımlı dal motifleri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından, Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

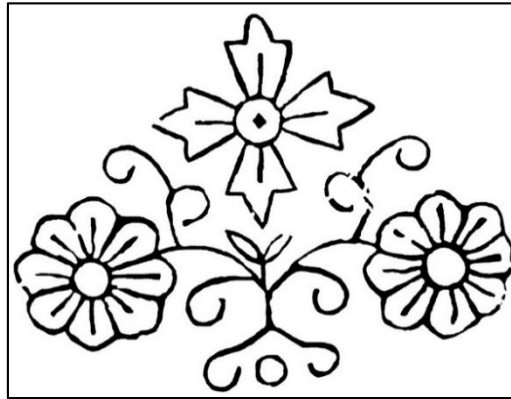

Çizim 69: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 76: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp. (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış kalıptır. Üzerinde sekizer adet taç yaprağı olan stilize edilmiş iki çiçek motifi ve bu çiçek motiflerinden çıkan ve birbirleri ile birleşen dal ve yaprak motifleri mevcuttur. Ayrıca bu motiflerin üzerinde dört adet taç yaprağı olan bir çiçek motifi daha bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından, Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

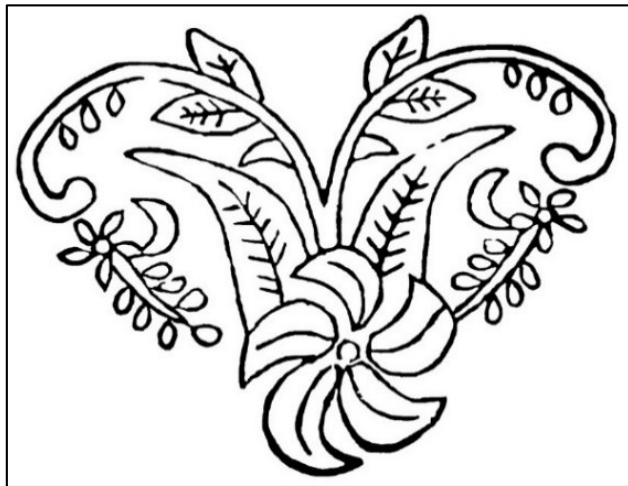

Çizim 70: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 77: Cemil Kızılkaya Koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış kalıptır. Üzerinde beş taç yaprağı bulunan stilize bir çiçek motifi, bu motifin üst kısmından çıkan helezon görünümünde bir dal, yaprak ve çiçek motifleri bulunmaktadır. Ana çiçek motifi etrafındaki bezemeler her iki kısım içinde simetrik görünümündedir. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 71: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 78: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Ana hatlarıyla bir gövdeden çıkan çiçek, tomurcuk ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

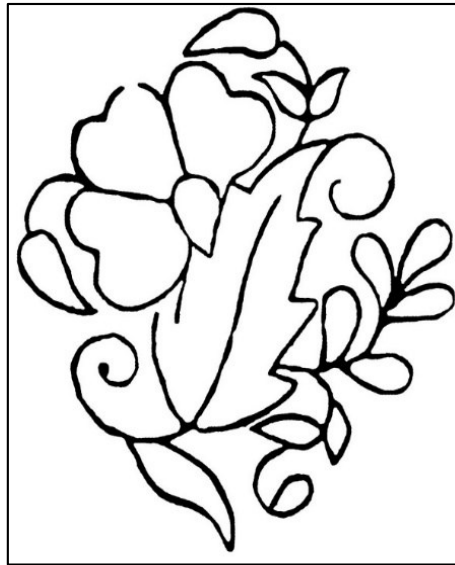

Çizim 72: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 79: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Kalıp üzerinde stilize bir büyük yaprak motifi, bu motifin yanında üç taç yaprağı görünen bir çiçek motifi bulunmaktadır. Bu motiflerin çevresinde küçük yaprak ve dal motifleri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 73: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 80: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Kalıp üzerinde beş adet farklı stilizasyonlara ait çiçek motifi vardır. Ayrıca bu çiçek motiflerine ait dallar ve yaprak motifleri mevcuttur. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 74: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 81: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmış bir kalıptır. Alt kısımda yaprak motifler içerisine oyulmuş stilize lale motifleri üst kısımda çizgisel dalgalı bir kontur ve bu kontur üzerinde ise altı adet yıldız motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

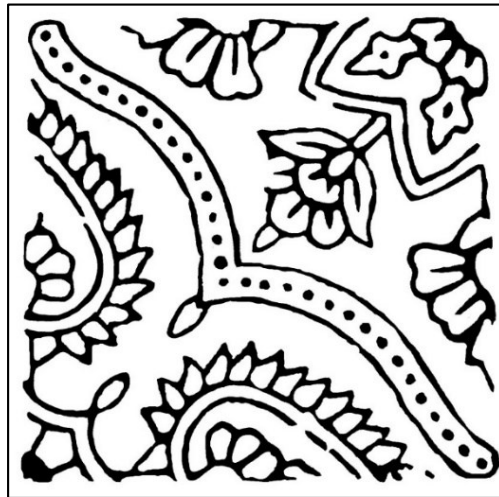

Çizim 75: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 82: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, kare formulu bir kalıptır. İki ayrı motiften oluşmakta ve 90°'lik bir açı ile döndürülerek basıldığında desenler oluşmaktadır. Her iki motifte bitkisel bezemelerden oluşmakta ve motifleri ayıran geometrik çizgisel kontur ve bu kontur içerisinde nokta motifleri yer almaktadır. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

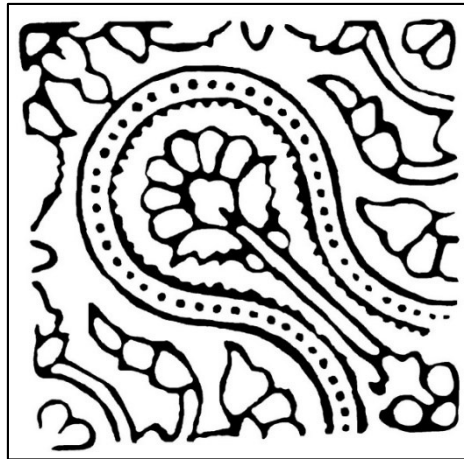

Çizim 76: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 83: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, kare formlu bir kalıptır. Kalıp, 90°'lik bir açı ile döndürülerek basıldığında desenler oluşmaktadır. Orta kısımda gövde üzerinde stilize bitkisel bir motif bulunmaktadır. Bu motifi çevreleyen geometrik çizgisel kontur ve bu kontur içerisinde nokta motifleri yer almaktadır. Kontur etrafında da birbirine eklenerek basıldığında tamamlanacak bitkisel motifler yer almaktadır. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

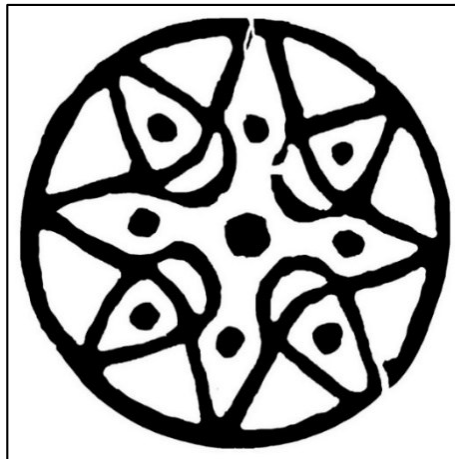
Çizim 77: (Dila Sökmen, 2014)

3.2.1.2 Geometrik Motifli Göbek Kalıpları

Fotoğraf 84: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, yuvarlak formlu bir kalıptır. Orta kısımda bir yıldız motifi ve yıldız motifinin her bir kolunun iç kısmında birer yuvarlak motif yer almaktadır. Yıldız motifini çevreleyen çember formunda bir geometrik çizgisel motif bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

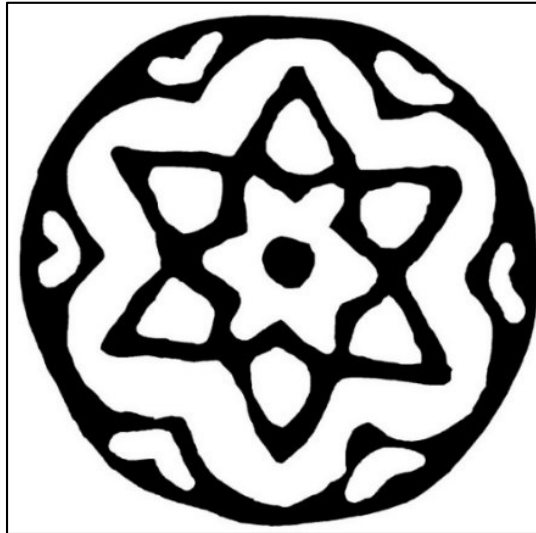

Çizim 78: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 85: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, yuvarlak formlu bir kalıptır. Orta kısımda bir yıldız motifi yer almaktadır. Yıldız motifini çevreleyen ve içinde kalp motifi şeklinde oymalar bulunan bir geometrik motif bulunmaktadır. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

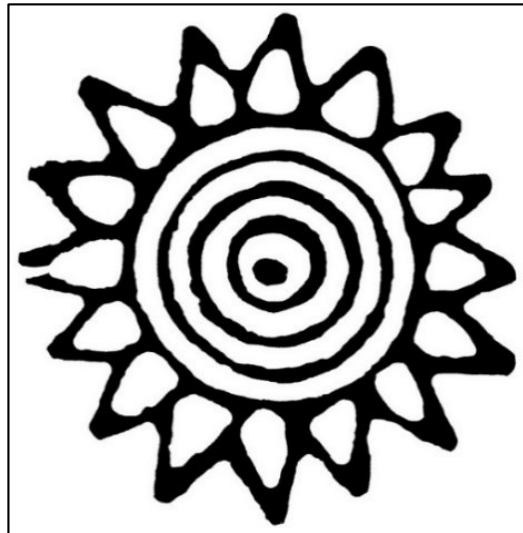

Çizim 79: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 86: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, yuvarlak formlu bir kalıptır. Orta kısımda bir yuvarlak ve bunu çevreleyen çizgisel çemberler bulunmaktadır. Dış kısımda ise güneş ya da çiçek formunda, çember üzerine birleşik üçgenler yerleştirilmiş bir motif yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 80: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 87: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Alt kısımda birbirini tamamlayıcı geometrik motifler mevcuttur. Orta kısımda, iki adet kontur biçiminde kalp motifi içerisinde geometrik motifler, dış kısımda ise çizgisel kontur içerisinde geometrik motifler yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

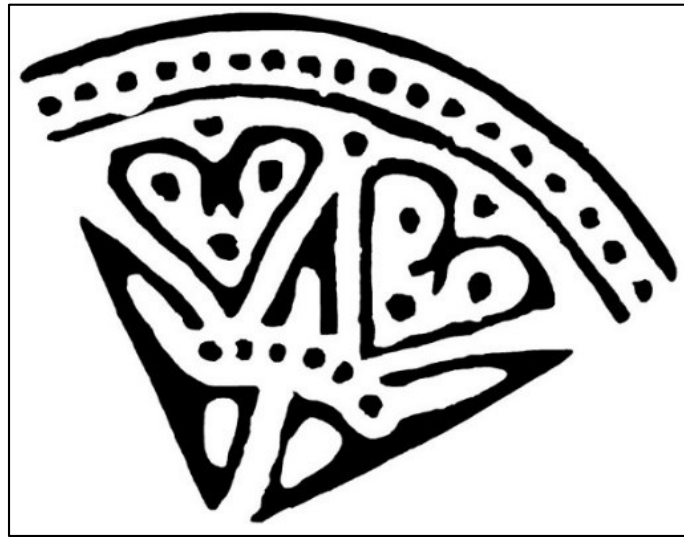

Çizim 81: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 88: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Alt kısımda birbirini tamamlayıcı geometrik motifler mevcuttur. Orta kısımda, iki adet kontur biçiminde kalp motifi içerisinde geometrik motifler, dış kısımda ise çizgisel kontur içerisinde geometrik motifler yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

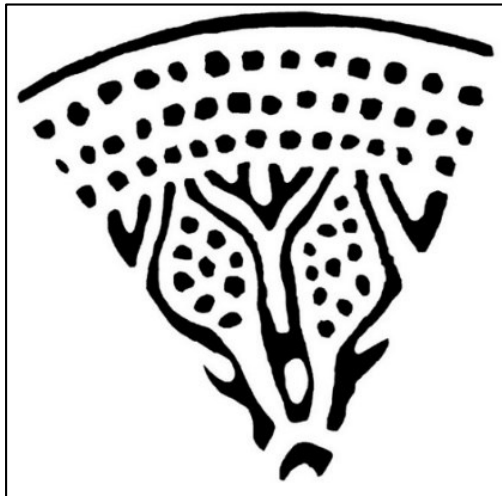

Çizim 82: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 89: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine dairenin dörtte birlik birimi esas alınarak yapılmıştır. Alt kısımda birbirini tamamlayıcı geometrik motifler mevcuttur. Orta kısımda, dairesel konumlandırılmış geometrik çizgisel motiflerin arasında düzensiz yuvarlak motifler ve bunu çevreleyen düzenli yuvarlak motifler, dış kısımda da bir kontur bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 83: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 90: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, üçgen formlu bir kalıptır. Orta kısımda üçgen form içerisine oyulmuş spiral motif, etrafında yaprak motifleri ve üçgen formu çevreleyen çizgisel konturler vardır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 84: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 91: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde Türk halı ve kilim dokumalarında görülen akrep motifi yer almaktadır Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

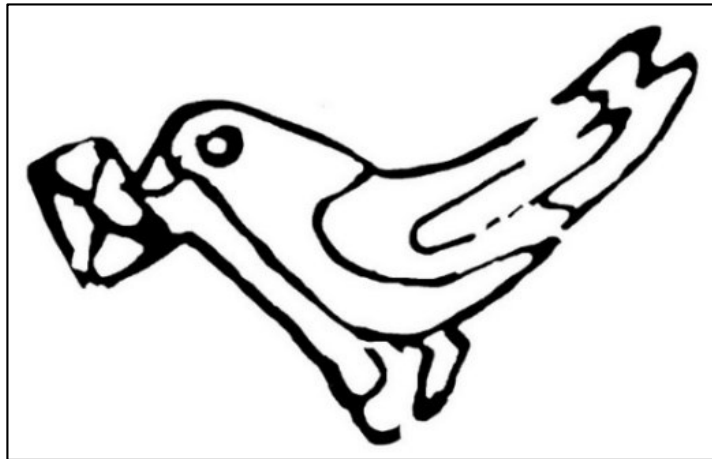
Çizim 85: (Dila Sökmen, 2014)

3.2.1.3 Hayvansal Motifli Göbek Kalıpları

Fotoğraf 92: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize bir kuş motifi bulunmaktadır. Kuş motifinin gagasında bir zarf motifi yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

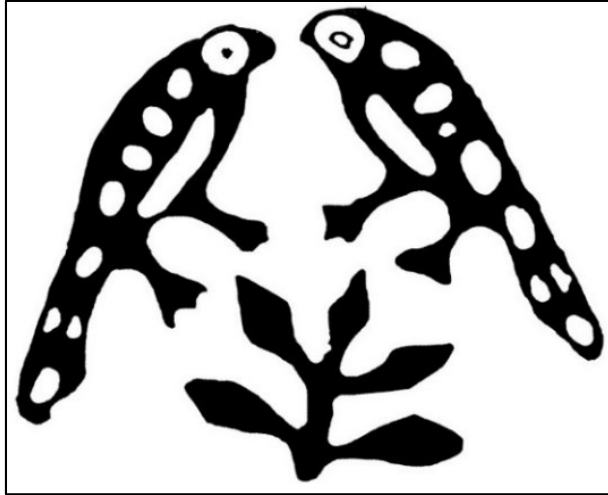

Çizim 86: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 93: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize iki adet kuş motifi bulunmaktadır. Kuş motiflerinin hemen altında stilize bir bitki motifi yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 87: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 94: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize iki adet kuş motifi ve bitkisel motifler bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

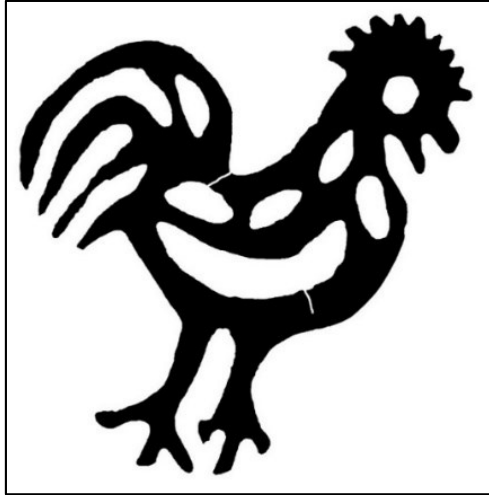

Çizim 88: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 95: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış kalıptır. Üzerinde stilize bir horoz motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

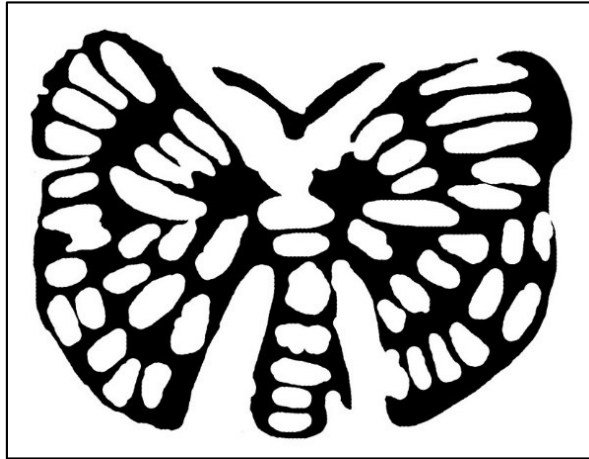

Çizim 89: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 96: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize bir kelebek motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 90: (Dila Sökmen, 2014)

3.2.1.4 Figüratif Motifli Göbek kalıpları

Fotoğraf 97: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış kalıptır. Üzerinde stilize bir obje tasviri bulunmaktadır. Araştırmalar sırasında rastlanılan ve kalıbın bir kopyasında bulunan motife “kazan kulbu motifi” (Barışta, 1987:202.) adı verilmiştir. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

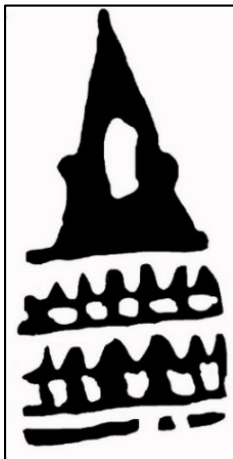

Çizim 91: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 98: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış kalıptır. Üzerinde stilize bir yapı tasviri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 92: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 99: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde yedi adet taç yaprağı olan stilize edilmiş çiçek motifi, dal ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Ayrıca Motiflerin içerisinde bulunduğu bir saksı figürü alt kısımda yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 93: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 100: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize bir obje tasviri bulunmaktadır. Araştırmalar sırasında rastlanılan ve kalıbın bir kopyasında bulunan motife şamdan motifi (Barışta, 1987:204.) adı verilmiştir. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 94: (Dila Sökmen, 2014)

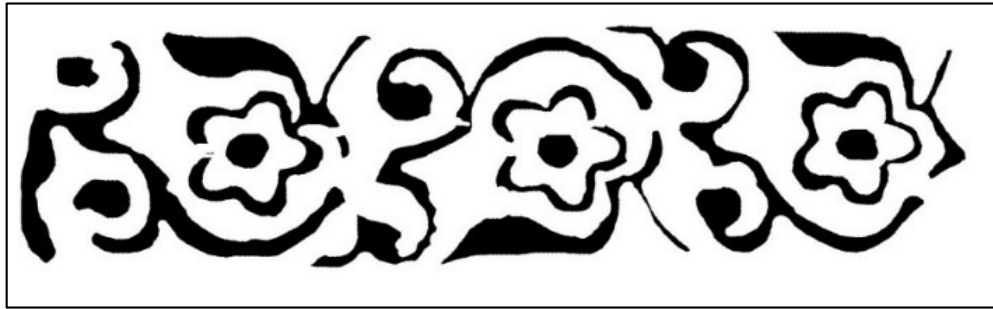
3.2.2 Bordür Kalıpları

3.2.2.1 Bitkisel Motifli Bordür Kalıpları

Fotoğraf 101: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde üç adet stilize çiçek motifi, yaprak ve dal motifleri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

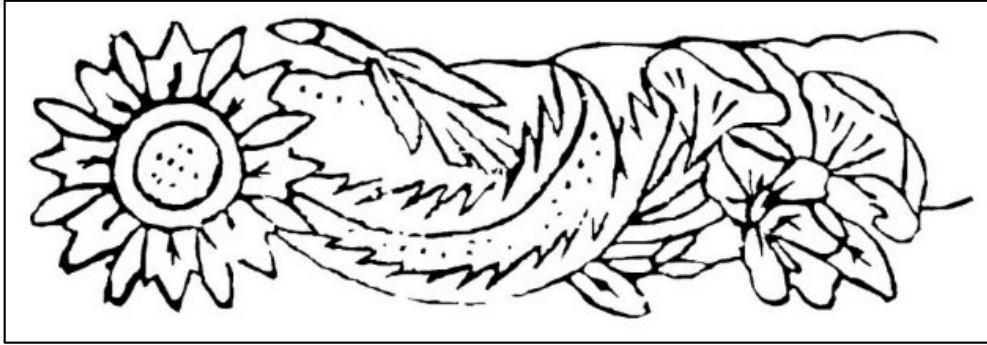

Çizim 95: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 102: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde stilize çiçek motifi, yaprak ve dal motifleri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 96: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 103: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde iki adet stilize çiçek motifi, yaprak ve dal motifleri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

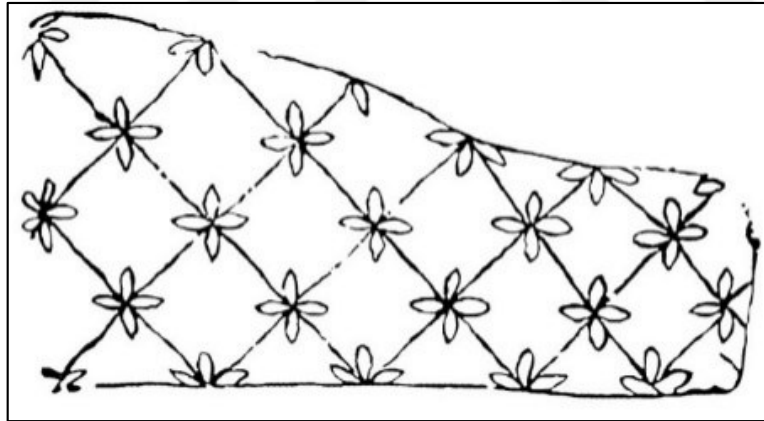

Çizim 97: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 104: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde dört taç yapraklı stilize çiçek motifleri ve bu motifleri birbirine bağlayan çizgisel motiflerden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

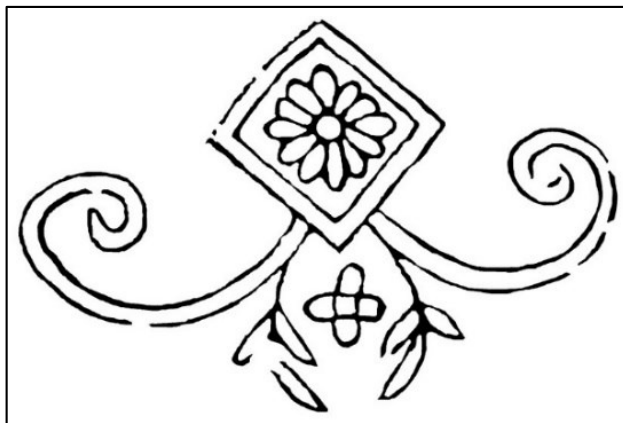

Çizim 98: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 105: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde bir adet büyük bir adet küçük çiçek motifi bulunmaktadır. Büyük çiçek motifini çevreleyen iki adet çizgisel baklava motifi, bu motifin her iki yanından çıkan helezon biçiminde çizgisel motifler ve küçük çiçeğin her iki yanına kıvrılan iki adet yaprak motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

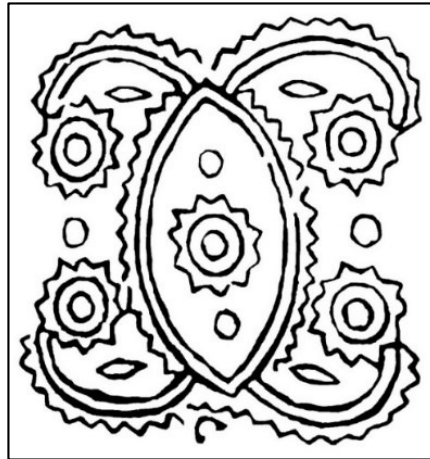

Çizim 99: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 106: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde biri tam ortada diğerleri kenarlarda olmak üzere dört adet stilize çiçek motifi bulunmaktadır. Ortadaki çiçek motifini çevreleyen dikey konumlandırılmış oval bir motif, bu motifin üst ve alt kısmında her iki yandan köşelerdeki çiçeklerle bağlantılanmış dört adet stilize dal motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

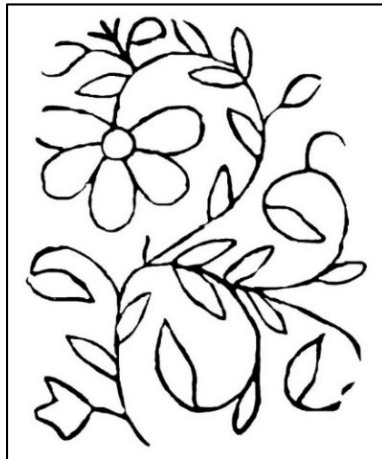

Çizim 100: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 107: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Bir gövde üzerinde beş adet taç yaprağı bulunan stilize bir çiçek, kıvrımlı dallar ve yaprak motiflerinden oluşmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 101: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 108: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde üç adet stilize edilmiş çiçek motifi, kıvrımlı dallar ve yaprak motifleri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 102: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 109: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Kalıp ana hatlarıyla çizgisel bir kalp motifi içerisinde stilize bir bitkisel motiften oluşmaktadır. Dış kısmında ise iç kısmı düze dış kısmı zikzaklı bir motif yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 103: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 110: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde, dört adet çizgisel baklava dilimi motifi, bu motiflerin alt ve üst kısımlarında ise bitkisel ve geometrik motifler yer almaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

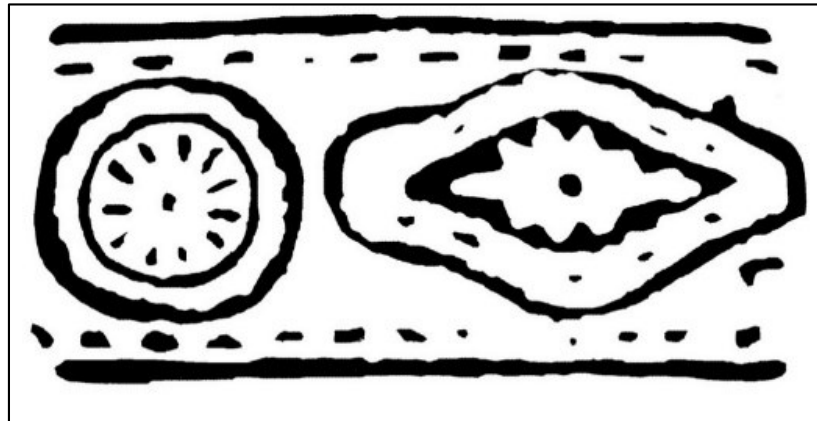

Çizim 104: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 111: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine oyularak yapılmış, dikdörtgen formlu bir kalıptır. Üzerinde, bir kısımda yuvarlak iki adet çizgisel motif içerisinde bir bitkisel motif bulunmaktadır. Diğer kısımda ise çizgisel geometrik bir motif içerisinde baklava dilimi motifi, bu motifin içerisinde ise stilize bir bitki motifi mevcuttur. Bu iki motifin alt ve üst kısımlarında düzenli kesik çizgiler ve düze bir çizgisel motif bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

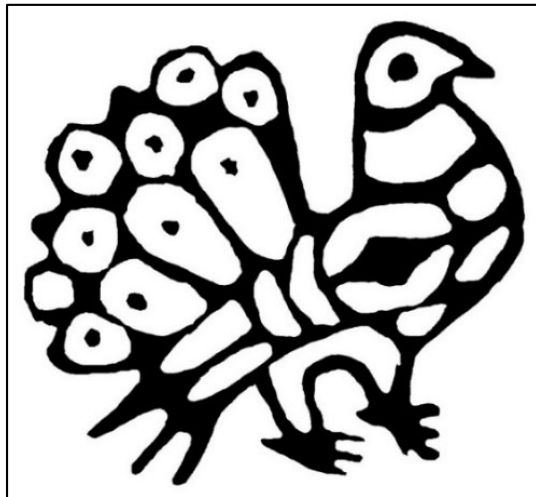
Çizim 105: (Dila Sökmen, 2014)

3.2.2.2 Hayvansal Motifli Bordür Kalıpları

Fotoğraf 112: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış kalıptır. Üzerinde stilize bir tavus kuşu motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

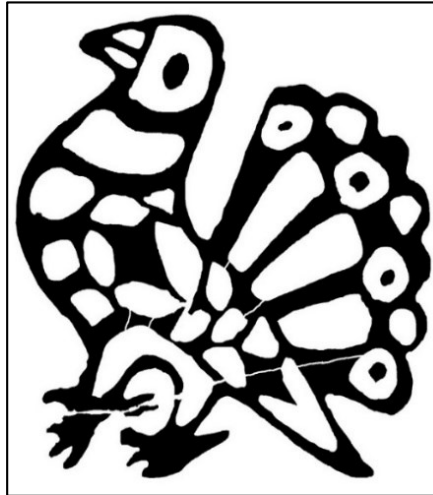

Çizim 106: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 113: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize bir tavus kuşu motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

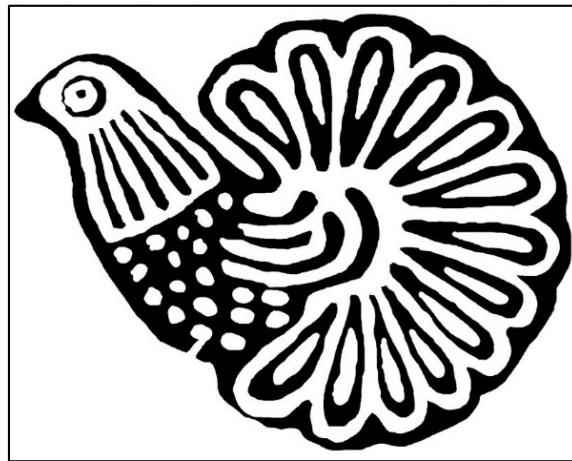

Çizim 107: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 114: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize bir tavus kuşu motifi bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

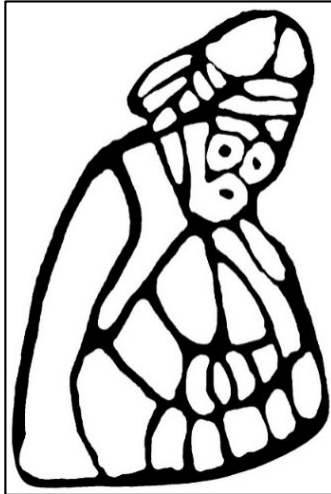
Çizim 108: (Dila Sökmen, 2014)

3.2.2.3 Figüratif Motifli Bordür Kalıpları

Fotoğraf 115: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize bir Mevlana tasviri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

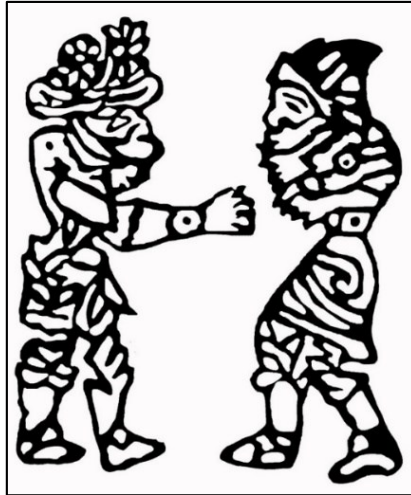

Çizim 109: (Dila Sökmen, 2014)

Fotoğraf 116: Cemil Kızılkaya koleksiyonundan bir kalıp (Dila Sökmen, 2014)

Ahşap üzerine, motif formunda oyularak yapılmış bir kalıptır. Üzerinde stilize bir Karagöz ile Hacivat tasviri bulunmaktadır. Kalıp yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Cemil Kızılkaya tarafından Kastamonu geleneksel yazma baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmıştır.

Çizim 110: (Dila Sökmen, 2014)

4. BÖLÜM

KATALOGLANAN AHŞAP KALIPLARDAN YOLA ÇIKILARAK YAPILAN TASARIM VE UYGULAMALAR

4. BÖLÜM

KATALOGLANAN AHŞAP KALIPLARDAN YOLA ÇIKILARAK YAPILAN TASARIM VE UYGULAMALAR

4.1 Tasarım ve Uygulamaların Gelişim Aşamaları

Tasarımların çıkış aşamasında, geleneksel baskı yöntemlerini günümüz tekstiline uyarlanan örnekler yapılması hedeflenmiştir. Bu aşamada seçilen baskı ve boyama yöntemlerinin en uygun sergilenebileceği pareo tasarımı geliştirilmiştir. Dikili formu 90 cm en ve 82 cm boy olarak tasarlanan model için, her bir uygulamada 164 cm kumaş üzerine baskı ve boyama işlemi yapılmıştır. Her bir modelin ön ve arka yüzü simetrik olarak desenlendirilmiştir. Kumaş olarak tasarımların bu tekstil ürünü için en iyi sergileneceği kumaşlardan biri olan Buldan kumaşı kullanılmıştır.

Kataloglanmış olan ahşap kalıpların tüm motifleri Adobe Photoshop programı aracılığı ile çizilmiştir. Çizilen kalıpların tasarım süreci, birbiri ile uyumlu motifler seçilerek Adobe İllustrator programı aracılığı ile tamamlanmıştır. Uygulama aşamasında ise tasarımlarda kullanılan tüm motiflerin kalıpları oyulmuştur. Motiflerden detaylı olanlar linolyum üzerine linol oyma bıçakları yardımı ile oyulmuş olup, daha az detaylı olan motifler strafor üzerine ısı yardımı ile oyulmuştur. Uygulamaların kalıp baskı aşamalarında açık zemin patı ve siyah pigment boya karışımı kalıplara aktarılıp kumaş yüzeyine baskı işlemi yapılmıştır. Renklendime sürecinde ise üç ana renk kumaş boyası ile elde edilen renkler fırça yardımı ile kumaşa uygulanmıştır.

Fotoğraf 117: Kalıpla baskı işlemi

4.2 Tasarımlar ve Uygulamalar

Tasarım 1

Tasarımın dairesel kompozisyonlarında Kastamonu geleneksel baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmış olan ve Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 4186(Fotoğraf 11) envanter numaralı kalıp kullanılmıştır. Dairesel kompozisyonları birbirine bağlayan bordür kısımlarında ise yine Kastamonu geleneksel baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmış olan ve Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 1211(Fotoğraf 59) envanter numaralı kalıp kullanılmıştır.

Uygulama Çalışması 1

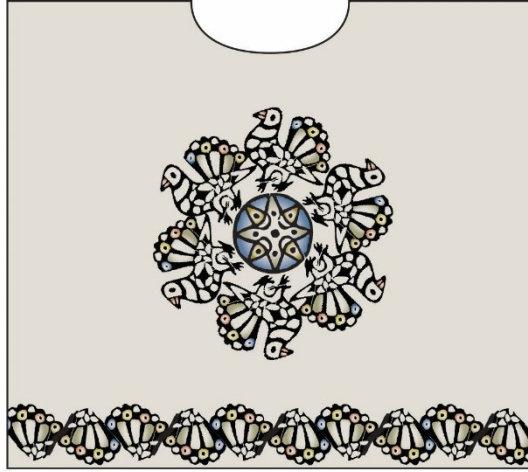

Tasarım 2

Tasarımın dairesel kompozisyonlarında Kastamonu geleneksel baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmış olan ve Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 4186(Fotoğraf 11) envanter numaralı kalıp üzerindeki motif kullanılmıştır. Dairesel kompozisyonları birbirine bağlayan bordür kısımlarında ise yine Kastamonu geleneksel baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmış olan ve Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 1225(Fotoğraf 63) envanter numaralı kalıp üzerindeki motif kullanılmıştır.

Uygulama Çalışması 2

Tasarım 3

Tasarımda kullanılan kalıpların her ikisi de Cemil Kızılkaya koleksiyonuna ait kalıp üzerindeki motifler kullanılmıştır. Göbek kısmında bir adet geometrik motifli kalıp(Fotoğraf 84), bu motifin etrafında da bordür olarak kullanılan bir figüratif motifli kalıp(Fotoğraf 113) bulunmaktadır. Alt kısımda bulunan bordürde ise figüratif motife ait bir kesit tasarıma uygun düzenlenerek kullanılmıştır.

Uygulama Çalışması 3

Tasarım 4

Tasarımın üst kısmında Kastamonu geleneksel baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmış olan ve Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 4161(Fotoğraf 9) envanter numaralı kalıp üzerindeki motif kullanılmıştır. Alt kısımdaki bordür düzenlemesinde ise Cemil Kızılkaya koleksiyonuna ait bir kalıp(Fotoğraf 110) üzerindeki motif kullanılmıştır.

Uygulama Çalışması 4

Tasarım 5

Tasarımda Kastamonu Etnografya Müzesine ait üç adet kalıp kullanılmıştır. Göbek kısmında 4191(Fotoğraf 29) envanter numaralı kalıp üzerindeki motif, göbek motifi etrafında ve kenar bordürü olarak 1221(Fotoğraf 65) envanter numaralı kalıp üzerindeki motif ve yine orta kısımda dairesel formda yerleştirilmiş olan 1252(Fotoğraf 62) envanter numaralı kalıp üzerindeki motif kullanılmıştır.

Uygulama Çalışması 5

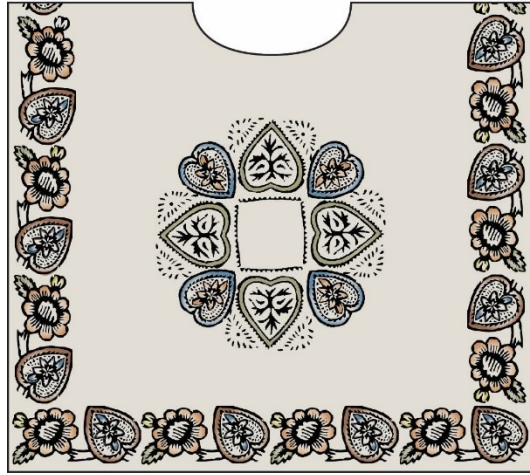

Tasarım 6

Tasarımın orta kısmında Kastamonu geleneksel baskıcılığında göbek kalıbı olarak kullanılmış olan ve Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 1272(Fotoğraf 7) envanter numaralı kalıp üzerindeki motif kullanılmıştır. Merkezde düzenlenen ve motif birleşimlerine paralel yerleştirilmiş olan bordür kısımlarında ise yine Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 4200(Fotoğraf 47) envanter numaralı kalıp üzerindeki motif kullanılmıştır.

Uygulama Çalışması 6

Tasarım 7

Tasarımın kenar bordür kısımlarında Kastamonu geleneksel baskıcılığında bordür kalıbı olarak kullanılmış olan ve Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 1250(Fotoğraf 54) envanter numaralı kalıp üzerindeki motif kullanılmıştır. Orta kısımdaki düzenlemede ise iki ayrı motif kullanılmıştır. Bu iki motiften biri için kenar bordürde kullanılan motif içerisinde bir kesit kullanılmıştır. Bu kısımda kullanılan diğer motif ise yine Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 4162(Fotoğraf 43) envanter numaralı kalıp üzerindeki motiftir.

Uygulama Çalışması 7

Tasarım 8

Tasarımın kenar bordür kısımlarında Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 1264(Fotoğraf 24) envanter numaralı kalıp motifi üzerinde çeşitli düzenlemeler yapılarak bir kompozisyon oluşturulmuştur. Orta kısımdaki düzenlemede ise iki ayrı motif kullanılmıştır. Bu iki motiften biri için 1250(Fotoğraf 54) envanter numaralı kalıba ait motiften bir kesit kullanılmıştır. Bu kısımda kullanılan diğer motif ise yine Kastamonu Etnografya Müzesinde bulunan 4162(Fotoğraf 43) envanter numaralı kalıp üzerindeki motiftir.

Uygulama Çalışması 8

SONUÇ

Kastamonu tarih boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış kültürel özellikleri kendine özgü karakteristikte olan bir kettir. Bu çok kültürlölükten oluşan birikim el sanatlarında ortaya çıkan eserlerde en çokta yazmacılık alanında görölmektedir.

Araştırmada Kastamonu Etnografya Müzesinden görsel ve envanter kayıtlarını aldığımız altmış yedi, Cemil Kızılkaya koleksiyonuna ait kırk üç adet ahşap kalıp yer almaktadır. Kalıplar incelendiğinde birbirinden farklı motifler gözlenmekle birlikte ağırlıklı olarak bitkisel motifler kullanıldığı görölmektedir. Bitkisel motiflerle birlikte kullanılan geometrik motifler, figüratif motifler ve hayvansal motifler, ayrıca sadece geometrik ve figüratif motifler de kullanıldığı görölmüştür. Kataloglanan yüz on adet kalıp içerisinde yetmiş adet bitkisel, on yedi adet geometrik, on yedi hayvansal ve altı adet figüratif motifli kalıp bulunmaktadır.

Yazmacılık sanatına olan ilgi ilerleyen teknoloji ve sürekli değişen estetik anlayışı ile bir dönem için azalmıştır. Dönemin şartlarına göre bir çok yazmacı ustası daha hızlı ve ucuz üretimin yapıldığı serigrafı baskı yöntemine geçiş yapmıştır. Son yıllarda ise bu durum değişmiş, turizmin de etkisiyle geleneksel baskıcılık alanında çalışma yapan atölye sayısında artış olmuştur. Günümüzde, eskiden bu işi yapan pek çok usta kalıplarını kendi usullerine göre korumaya almışlardır. Yazmacılıkta kullanılan kalıpların günümüzde sandıklarda muhafaza edilerek gelecek kuşaklara aktarılmasından ziyade araştırma usulü ile belgelendirilerek günümüz sosyal hayatı ile bütünleştirilmesi ve üretime katılması gerekmektedir. Araştırmanın amacı ahşap baskı kalıplarını belgelendirilmesi ve motifsel açıdan incelenmesi ile birlikte araştırmalara ve sanatsal üretime kaynaklık etmesidir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

DEMİRCİ, M. Sırrı (2016). Elvan Yazmalar Diyarı, Tokat: Tokat Belediyesi Kültür Yayınları

ERDEM, İŞMAL, Ö. – YILDIRIM, L. (2012) Tekstil Baskıcılığının Tarihçesi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.

KAYA, Reyhan (1988). Türk Yazmacılık Sanatı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

TÜRKER, Kemal (1996). Ağaç Baskı Tokat Yazmaları. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Makaleler

BARIŞTA, H. Ö. (1987). “Kastamonu' da Yazmacılık”, Erdem Dergisi, Sayı 10, Şubat 1988, ss.195-212.

MADEN, Fahri (2007). “XVII. Yüzyıl Sonu XIX. Yüzyıl Başlarında Kastamonu'da Esnaf Grupları, Zanaatkarlar ve Ticari Faaliyetler”, Karadeniz Araştırmaları, Sayı 15, Güz 2007, ss. 155-165.

TEZEL, Zeynep (2009). “Yazmacılıkta Desenlendirme Teknikleri”, Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 25, 2009, ss. 27-40

Basılmamış Kaynaklar

Kastamonu Etnografya Müzesi Envanter Kayıt Defteri (2014)

Cemil Kızılkaya, Kişisel görüşme (Nisan 2014)

İnternet Kaynakları

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kastamonu/kulturenvanteri/lva-pasa-konagi>. (2015)

ÖZGEÇMİŞ

Ad, Soyad: Dila Sökmen

Doğum Yeri ve Yılı: Tokat, 1988

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim:

Lisans: 2011, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Halı Kilim Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı

Lise: 2005, Vali Erol Çakır Lisesi

İş Tecrübesi:

2011 - 2013, CNS Tekstil Baskı, Grafik Tasarımcısı

2015 - 2016, Taka Wear, Kumaş Tasarımcısı

2016 - , Vale Tekstil, Kumaş Tasarımcısı